ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 117 (8. 546) ◆ 1994 йил 3 октябрь, душанба Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МАМЛАКАТ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМЛАРИГА ТАБРИГИ

Муҳтарам муаллим ва мураббийлар, қадрли устозлар! Аввало Сизларнинг барчангизни қутлуғ байрамларингиз билан муборакбод этаман.

Фарзандларимизни Ватанга садоқат руҳида тарбиялаётган, уларнинг қалбида олижаноб фазилатларни қарор топтираётган инсонлар ҳамиша эъзозга лойиқдир.

Сизлар мустақил юртимизнинг эртанги тақдирини ўз қўлига олувчи ёш авлод шуурига маърифат ва эзгулик нурларини сингдиришда улкан хизмат кўрсатаётган кишиларсиз.

Сизлар заҳматли меҳнатингиз билан истиқлол моҳиятини, масъулиятини теран англайдиган, ота юрт шон-шавкатини етти иқлимга ёядиган авлодни ўқитиб тарбияламоқдасизлар. Зеро, биз Сизларнинг илму салоҳиятингиз юксаклигига таяниб, маърифатли давлат қуриш йўлини танлаб олганмиз.

Сизнинг зиммангизда дунё илм-фани, маданияти тараққиётига улкан ҳисса қўшган, тафаккур зиёси билан башариятга нурли йўл кўрсатган улуғ аждодларимизга муносиб ворисларни тарбиялаб вояга етказишдай эзгу вазифа турибди. Шундай шарафли вазифани адо этишда Сизларга куч-қувват, сиҳат-саломатлик тилайман.

Ислом КАРИМОВ.

«Тошкент тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-тўқув фабрикасида кўплаб ўз касбини севган ёшлар меҳнат қилади. Шунингдек бу ерда турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек ишлашмоқда. Шундайлардан бири рус қизи Оля Аношинадир. У корхонада меҳнат қилаётганига кўп бўлмасада ип йигирувчиликнинг сир-асрорларини тўлиқ ўрганиб олди. Ипнинг сифати яхши бўлса, қолган маҳсулотлар ҳам сифатли чиқишини Оля дилдан ҳис этган ҳолда меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: ип йигирувчи Оля Аношина.

Козим Ўлмасов олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТНИНГ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТЛАРИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР, ЧЕГАРА ВА ИЧКИ ҚЎШИНЛАР САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИШ ВА ФУҚАРОЛАРНИ МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ва «Муқобил хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахслар Ўзбекистон Республикасининг қуролли кучлари, чегара ва ички қўшинлари сафларидан заҳирага бўшатилсин.

2. 1967—1976 йилларда туғилган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 1994 йилнинг октябрь-ноябрь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақирилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигига чақирилувчиларнинг ҳарбий хизматга олинмаган ресурсларини ҳокимиятлар, вазирликлар, идоралар, корпорациялар, концернлар, уюшмалар ва ташкилотлар буюртманомалари бўйича, чақирилувчининг яшаш жойидан қатъий назар, меҳнат ресурслари чекланган жойларда, шунингдек, қурилиш, транспорт, алоқа, соғлиқни сақлаш, ижтимоий таъминот, коммунал ва қишлоқ хўжалиги объектларида фойдаланиш мақсадида муқобил хизматни ўташ учун йўллашга рухсат этилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1994 йил 30 сентябрь.

* *Халқаро семинар самарали якунланди*

МИНТАҚАДАГИ ДАВЛАТЛАР ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДА

30 октябрь куни Тошкентда ўз ишини ниҳоясига етказган Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг семинари Республикамиз сиёсий ҳаётида улкан воқеа бўлди. Унда 30 га яқин мамлакатдан келган вакиллар, халқаро ташкилотлар аъзолари, юртимиздаги хорижий давлатларнинг элчиларининг иштироки мазкур анжуманнинг кўлами кенг ва нуфузи баландлигидан далолат беради. Жамоатчи мухбиримиз ЕХҲК семинарнинг бир нечта қатнашчилари билан мулоқотда бўлди.

● **Вильгельм ХОЙНК, Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг Бош котиби:**

— Мен энг аввало семинарнинг биринчи иш куни натижаларига тўхталмоқчи эдим. Бу анжуман ҳақиқий мунозарага айланди. Қатнашчиларнинг ҳар бири сўзлаш ва бир-бирларини тинглаш имкониятига эга бўлдилар. Ўйлайманки, анжуман ишига яхши пойдевор қўйилди.

Семинар қатнашчилари Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши ҳақида тўлиқ маълумотга эга бўлдилар. Биз Венадан келган делегатлар Марказий Осиё, айниқса Ўзбекистон ҳақида жуда кўп маълумотлар олдик. Ўзбекистоннинг Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши давлатлари билан алоқаларни мустаҳкамлашга нима учун интилаётганлигини яхши тушундик. Яна такрор айтаман, самарали муносабатлар учун яхши пойдевор қурилди, энди уни мустаҳкамлаш керак.

Мен Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан шу йилнинг март ойида учрашган эдим. Биз Ўзбекистон, шунингдек, Марказий Осиёдаги мустақил давлатларнинг Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши билан алоқалари ҳақидаги мунозараларни давом эттирдик. Ўзаро суҳбат чоғида томонларни қизиқтирган қатор масалалар кўтарилди, мунозараларимиз ижобий ва самарали бўлди.

● **Одри ГЛОВЕР хоним, ЕХҲК инсон ҳуқуқлари ва демократик институтлар бўйича бюро директори:**

— Менинг назаримда семинар иши жуда самарали бўлди. Анжуман қатнашчилари ўртасида жуда яхши мунозаралар бўлиб ўтди. Мен семинар иши шу қадар жонли ўтади, деб ўйламаган эдим. Шуниси қизиқарлики, сўзга чиққанларнинг кўпчилиги ижобий ғоялар билдиришди. Ўйлайманки, анжуманнинг натижалари ҳам жуда самарали бўлди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши минтақадаги давлатларга тараққиётда ҳар томонлама ёрдам бериш ва бу давлатлар билан ҳамкорлик қилишга доимо тайёр.

● **Пауло БРУНИ, ЕХҲК юқори лавозимли шахслар қўмитасининг ижрочи раиси:**

— Менинг назаримда мазкур учрашув ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Тошкентга барча минтақалардаги давлатларнинг вакиллари, шунингдек, Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг энг муҳим муассасалари ходимлари тўпланишди. Бу Марказий Осиё муаммоларини муҳокама қилиш йўлидаги биринчи қадамдир, ЕХҲК Европа ташкилоти албатта. Лекин биз сизнинг минтақангиз муаммоларини ҳал этишга катта аҳамият бераяпмиз. Шуниси эътиборга лойиқки, семинар иши жуда яхши уюштирилди. Ўзбекистон ҳукумати анжуман қатнашчиларини илиқ кутиб олди ва ишлаш учун яхши шарт-шароитлар яратиб берди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши ҳақида, жаҳондаги содир бўлаётган воқеалар тўғрисида кенг маълумотларга эга экан. Шунингдек, у Марказий Осиё минтақаси муаммоларини ҳал этиш ва минтақадаги давлатлар билан ҳамкорлик қилиш учун нималар қилиш кераклигини жуда яхши билади. Шунинг учун ҳам биз Президент билан Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг истиқболи, минтақадаги давлатларнинг муаммолари ҳақидаги масалаларни самарали муҳокама қилдик.

Ғофур ЖАМОЛОВ
ёзиб олди.

ЙИРИК АНЖУМАН

Яқинда Мадрид шаҳрида ўтган Бутунжаҳон туристлар ташкилотининг семинар-кенгашида Ўзбекистоннинг манфаатларини халқаро сайёҳлик бизнесида ҳимоя қилувчи «Ўзбектуризм» миллий компанияси Республикамизнинг «Буюк ипак йўли» халқаро тадбирини амалга ошириш бўйича мувофиқлаштирувчи марказ бўлиш ҳуқуқига эга бўлганди.

Бугун Тошкент шаҳрида БМТ ва ЮНЕСКО бошчилигида Халқаро туристлар ташкилоти (ХТТ)-нинг кенгаши бошланди. Уч кун давомида ўтадиган семинар ишида ХТТнинг бош котиби Антонио Энрикес Савиньяк, шунингдек, ХТТ котибияти, жаҳондаги кўпгина мамлакатлар туристлар ташкилотининг маъмурияти, халқаро экспертлар ва хорижий журналистлар қатнашадилар.

Семинар давомида «Буюк ипак йўли» сайёҳлик йўналишининг расмий белгиси тасдиқланади, Самарқанд шаҳрида эса халқаро сайёҳлик лойиҳаси қатнашчилари декларацияси имзоланади.

Ўйлаймизки, «Буюк ипак йўли» халқаро йўналиши тадбири халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик риштaларини мустаҳкамлашдан ташқари, Ўзбекистонда халқаро туризмнинг ривожланиши, республикамизга салмоқли инвестицияларнинг кириб келишига ҳам йўл очадики, бу иқтисодиётимиз ривожига ҳам ўзининг муҳим ҳиссасини қўшади.

Даврон ИСЛОМОВ.

ЯНГИ ДАСТУРЛАР ТАЙЁРЛАНДИ

Республика ўқув-методика маркази ходимлари 1995-96 ўқув йилида лотин алифбосига ўтиш жараёнига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Жумладан, мактаблардаги мавжуд компьютерлар учун лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосига ўтиш дастурлари тайёрланди. Мазкур дастур ёрдамида тил-адабиёт ва бошланғич таълим бўлимида синалган дарслик ва дастурлар компьютерларга туширилмоқда. Шунингдек, еттита махсус белгиларнинг тугмалари алмаштирилди. Бунда компьютерлардаги мавжуд барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланилди. Матнлар ҳам ҳозирда лотин алифбосига мослаштирилмоқда. Шубҳасиз марказ ходимлари тайёр дастурларни мактабларга тез кунда тарқатиб берадилар.

Бахтиёр КАРИМОВ.

ПУХТА ТАРАДДУД

Республика байналмилал маданият марказининг ташаббуси билан миллий маданий марказлар биринчи фестивали бўлиб ўтганига ҳали кўп бўлгани йўқ.

— Бугунги кунда қандай ишларни амалга оширяпсизлар?— деган сўровимизга миллий маданий марказлар билан ишлаш бўлимининг бошлиғи Тоҳир Йўлдошев қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

— Куни кеча яҳудийлар ва Бухоро яҳудийлари ўз миллий янги йил «Рош Гашана» байрамларини нишонладилар. 20 сентябрдан 24 сентябргача эса корейс миллий маданий маркази ўзларининг шаҳар миқёсидаги «Тикланиш» ҳамда шаҳримизнинг 8 та туманларида «Чусок» корейс ҳосил байрамларини кенг нишонлашди. Тўрт кун давом этган бу тадбир шаҳримиздаги нафақат корейс миллатига мансуб кишиларга, балки барча ҳамшаҳарларимизга манзур бўлди.

Бошқирдистоннинг мустақиллик кунига ҳам шу кунларда марказимиз бошқирд миллий маданий маркази билан ҳамкорликда тайёргарлик кўряпти.

Бундан ташқари, Конституция кунига бағишлаб «Мустақил Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар» номли илмий-амалий анжуман ўтказишни кўзлаб турибмиз. Илмий анжуман республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази билан биргаликда бўлиб ўтади. У республикамиз миқёсида ўтказилиб, барча вилоятлардаги маданий марказлардан вакиллар, жамоат арбоблари, олимлар, журналистлар таклиф қилинади. Ўйлайманки, анжуманнинг ҳозир жуда долзарб бўлган миллатлараро муносабатларни янада ривожлантиришда ва мустаҳкамлашда аҳамияти катта бўлади.

Нодира УМАРОВА.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Халқ депутатлари Тошкент, Фарғона, Сирдарё, Сурхондарё вилоятлари кенгашларининг навбатдаги сессиялари бўлиб ўтди. Бу сессияларда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Республика Олий Кенгаши XVI сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

● Ўзбекистон пахтакорларининг давлат пахта хирмонига топширган «оқ олтин»лари 2 миллион тоннадан ошди. Республиканинг Қашқадарё, Наманган ва Тошкент вилоятлари заршунослари кунлик пахта топшириш суръатида карвонбошилик қилмоқдалар.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Республика Олий Кенгаши XVI сессиясида сўзлаган «Ижобий ишларимизни охирига етказайлик» деган нутқини «Ўзбекистон» нашриёти ўзбек ва рус тилларида алоҳида китобча ҳолида босмадан чиқарди.

● Кеча Ўзбекистон халқ таълими ходимлари ўзларининг анъанавий байрамларини нишонладилар. Ана шу байрам муносабати билан 30 сентябрда «Туркистон» саройида тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

● 1 октябрь куни Хитой Халқ Республикаси ташкил топганлигига 45 йил тўлди. Ана шу муносабат билан Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг кўргазма залида тантанали йиғилиш ўтказилди. Унда Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Гуан Хэнгуан сўзга чиқиб, иккала давлат ўртасидаги алоқаларнинг тобора мустаҳкамланиб бораётганлигини таъкидлади.

● Шанба куни республика ғаллакорларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов очди. Семинар-кенгашда ғалла мустақиллиги борасида олдимизда турган вазифалар муҳокама этилди.

● 1 октябрь куни Жиззахда ҳарбий авиация билим юрти тантанали равишда очилди. Билим юртида республикамиз вилоятларидан саралаб олинган 150 йигит ҳарбий билимлардан сабоқ олишга киришди.

● Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида 30 сентябрь куни бўлиб ўтган савдода 1 АҚШ долларининг қиймати 18 сўм даражасида қайд этилди. Махсус пул алмаштириш пунктларида АҚШ долларининг тижорат қиймати — сотиб олиш ва сотиш қиймати 1 АҚШ долларига 20 сўм 80 тийин қилиб белгиланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● 30 сентябрь куни тўртта жанговар вертолёт Грозний шаҳрининг аэропортини ракетадан ўққа тутди. Чечен ҳарбий кучлари бош штабининг бошлиғи Аслан Масхадов ана шу ҳақда хабар берди. Қурбонлар бор, уларнинг сони аниқланмоқда. Ҳарбий кенгаш матбуот марказининг хабарига қараганда мухолифатдаги бўлинмалар Грозний шаҳрини қамал этганлар, Бислан Гантамиров Жоҳар Дудаевдан қуролларни топшириш ва зудлик билан таслим бўлишни талаб қилган.

● Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин АҚШ ва Ирландияга ташрифидан сўнг Москвага қайтиб келди.

● Озарбайжон Республикаси Президенти ҳузуридаги алоҳида ишлар бошқармасининг бошлиғи Ш. Рагимов ўз уйида ўлдирилди. Бокудаги касалхоналардан бирида эса 30 сентябрь куни Озарбайжон Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Афияддин Жалилов ҳушига келмасдан вафот этди. Пайшанба куни ишдан уйига қайтаётган пайтда узилган ўқдан у жароҳатланган эди. Унинг ҳайдовчиси ҳам ҳалок бўлди.

● 1 октябрдан бошлаб Арманистонда нон ва электр қуввати қимматлашди.

● Грузия парламенти Эдуард Шеварднадзенинг талаби бўйича унинг истеъфога чиқиш тўғрисидаги илтимосини муҳокама қилди, лекин бу ҳақда ҳеч қандай қарор қабул қилмади.

● Туркманбоши унинг номи билан аталадиган собиқ Красноводск шаҳридаги денгиз порти «дунёдаги энг гўзал ва катта портлардан бири бўлиши кераклигини» ушбу иншоотни бунёд этаётган хорижий фирмаларнинг раҳбарларига айтди.

ХОРИЖДА

● 1 октябрда Жаҳон мусиқа куни нишонланди.

● Италия ҳукумати Ҳиндистонга ўпка вабоси тарқалишига қарши курашда ёрдам тариқасида 500 миллион лир ажратди.

● БМТ Хавфсизлик Кенгаши шошилинч суратда Гаитига қарши жазо чораларини тўхтатишга қарор қилди. Бундай қарорни у мамлакатга президент Жан-Бертран Аристиднинг қайтиб келган куннинг эртасигаёқ қабул қилди.

● Эрон ва Туркия ҳукуматлари гиёвандликка қарши курашиш учун қўшма комиссия тузишга қарор қилдилар.

● Пекинда қотиллик ва яширинча қурол сотиш ва йирик ўмарувчиликда айбланган 10 нафар жиноятчи қатл этилди.

ФАЙЗЛИ УЧРАШУВ

Куни кеча «Нуроний» чойхонаси отахонлару онахонлар билан гавжум бўлди.

Миробод туман ҳокимлиги, Қизил Ярим ой жамияти Халқаро қариялар куни муносабати билан уруш ва меҳнат фахрийлари, маҳалла фаолларини бир пиёла чойга таклиф қилди. Учрашувда туман ҳокими Валентин Александрович Чекмарев қатнашди ва йиғилганларни қизғин табриклади.

Ғафур Ғулом номли маданият уйининг «Гавҳар» халқ ижодиёти жамоаси, Толибжон Содиқов номли маданият уйининг «Сеҳргар» ҳаваскорлик цирк жамоаси ҳамда бошқа жамоа аъзоларининг чиқишлари учрашувга алоҳида файз ва хушнудлик бахш этди. Меҳмонларга ош тортилди.

Мавлуда МИРЗАЕВА.

ОСИЁ ЎЙИНЛАРИНИ ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

Республикамиз спорти вакиллари Хиросимадаги XII Осиё ўйинларига муваффақиятли етиб бордилар. Хиросима шаҳри ҳокими спортчиларимизни илиқ ва самимий кутиб олди. Ўша куниёқ спортчиларимиз қизғин машқларни бошлаб юбордилар.

Кеча XII Осиё ўйинларининг тантанали очилиш маросими бўлди. Унда серқуёш республикамиздан ҳам 123 нафар спортчи ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Осиё ўйинлари расмий очилишидан бир кун олдин футболчилар курашни бошлаб юбордилар. Дастлабки ўйинда чарм тўп усталаримиз Саудия Арабистони жамоаси билан беллашдилар.

Футбол ишқибозларига яхши маълумки, Саудия Арабистони терма жамоаси шу йил ёзда Америкада футбол бўйича ўтказилган XV жаҳон чемпионати ўйинларида гарчи совринга эга бўлмаса-да, лекин анча кўтаринки руҳда тўп суриб, мухлислар олқишига сазовор бўлган эди. Бундай жиддий рақиб билан бўладиган баҳс футболчиларимиздан жуда катта масъулият ва маҳорат талаб қиларди. Ўйиннинг дастлабки дақиқалариданоқ арабистонликлар ҳужумчиси Ал-Ороми терма жамоамиз дарвозабони Шейкиннинг «ороми»ни бузишга ҳаракат қилди. Лекин рақиблардан илдамроқ ҳаракат қилган жамоамизнинг ярим ҳимоячиси Сергей Лебедев 16-дақиқада жарима тўпини қойилмақом қилиб бажариб, турнирнинг энг биринчи тўпи муаллифи бўлди. Бундан илҳомланган ўйинчиларимиз учрашувнинг биринчи бўлимидаёқ рақибларини яна уч бор майдон марказидан ўйин бошлашга мажбур қилдилар. Тўпларни «легионерлар» Миржалол Қосимов ва Игорь Шквиринлар (2 марта) киритишди.

Ўйиннинг иккинчи ярмида жамоалар деярли тенгма-тенг курашдилар. Иккинчи таймда арабистонликлар сафида майдонга тушган Ал-Жаҳоний учрашувнинг сўнгги дақиқасида биргина жавоб тўпини киритишга муваффақ бўлди.

Терма жамоамиз дастлабки беллашувдаёқ кўп сонли мухлисларини хурсанд қилди. Тилагимиз — қолган ўйинларда ҳам футболчиларимизга омад ёр бўлсин!

Ўткиржон ДЎСТ МУРОД.

* *Президент Фармони—амалда*

ТЎЛОВЛАР БОШЛАНДИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шу йил 23 августдаги Фармонига биноан аҳолини муайян ижтимоий ҳимоялашга оид тадбирлари рўёбга чиқаришда кам таъминланган оилаларга давлат мададини, фуқаролар ўз-ўзини бошқарув органларининг кенг ва фаол иштирокини кучайтириш мақсадида кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам бериш махсус жамғармалари ташкил этилган эди. 1 октябрдан бошлаб эса кам таъминланган оилаларга ана шу жамғармалар маблағларидан ҳар ойлик тўловлар тўлаш бошланди.

СУРАТДА: жамғарма банки 14-Миробод бўлимида кам таъминланган аҳолига Президент Фармони асосида тўловларни тўлаш пайти.

Виктор Багаев олган сурат.

Тошкент шаҳрида октябрь ойининг ўзида 14 мингдан кўпроқ киши давлатнинг бу мададини олади. Бунинг учун республика бюджетидан 11 миллион сўмдан кўпроқ маблағ ажратилиб, жамғарма банкларининг туман бўлинмалари ҳисобига ўтказилди. Президент Фармонига мувофиқ ана шу маблағдан ҳар ой кам таъминланган оилаларга ижтимоий ёрдам кўрсатиб борилади. 1994 йилнинг охиригача махсус жамғармага 33 миллион сўм пул ўтказилади. Президентимизнинг бу Фармонининг ижросини таъминлаш учун Тошкентдаги 481 та маҳалланинг ҳар бирида кенг кўламли иш олиб борилди. Маҳалла йиғинларининг раислари — оқсоқоллар, уларнинг маслаҳатчилари, фаоллар аҳоли билан кўпдан кўп учрашувлар ўтказдилар, моддий ёрдам сўраб берилган минглаб аризаларни кўриб чиқдилар. Сўнг эса фуқаролар йиғинларида кимга моддий ёрдам кўрсатиш масаласи ҳал этилди.

1 октябрь куни Жамғарма банкининг 14-Миробод бўлимига бу ерга бириктирилган яқин атрофдаги 7 маҳалла аҳли вақиллари, шунингдек жамғарма банки Тошкент шаҳар бошқармаси бошлиғи А. М. Ҳайдаров раҳбарлигида банк ходимлари келишди. А. М. Ҳайдаровнинг айтишига кўра шаҳардаги жамғарма банкининг 130 та бўлимида кам таъминланган оилаларга Президент Фармони асосида тўловларни амалга ошириш учун зарур чора-тадбирлар кўрилган. Банкнинг ҳар бир бўлинмасида аҳолининг ана шу тоифага хизмат кўрсатадиган алоҳида ходим ажратилган. Бундан ташқари ногиронлар, беморларга бевосита хонадонларига ёрдам пулини олиб бориш учун сайёр кассалар ҳам ташкил этилган. Биргина Миробод туманида ана шундай ўнта касса ташкил этилибди.

Ўтган куни 14-Миробод бўлимида биз «Ўзбекистон» маҳалласи вакиллари билан суҳбатлашдик. Уларнинг ҳаммаси Президентимизнинг халқимиз, айниқса аҳолининг кам таъминланган тоифаси тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрликларига миннатдорчиликларини изҳор этдилар.

Президент Фармони асосида 1 ва 2 октябрь кунларининг ўзида шаҳар бўйича 4152 кам таъминланган оилага 831,1 минг сўм тўланди.

Гулсара САТТОРОВА.

САЛМОҚЛИ ФОЙДА

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида 120 турдан ортиқ халқ истеъмоли буюмлари яратилади. Бу буюмларнинг таннархини арзонлаштириш эса бу ерда доимо долзарб масалалардан ҳисобланиб келган. Шунинг учун ҳам ихтирочи ва рационализаторлар халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқаришда мукаммал жиҳозлардан фойдаланишга, хом ашё заҳираларини тежамкорлик билан ишлатишга ҳаракат қиладилар.

Мисол учун, яқинда 98-цех қолипловчиси Р. Убайдуллаев ва технологик бюро бошлиғи М. Камоловлар истеъмол буюмларининг хомакисини бичишда эски усулдан воз кечиб, механизациялашган усулга ўтишни, технологик жараённи ривожлантиришни таклиф этдилар. Бу таклиф тасдиқлангандан сўнг ишлаб чиқаришда қўлланила бошланди.

Ихтирочилик таклифидан тушган йиллик фойда эса 400 сўмни ташкил этди.

Илҳом ЭШМАТОВ.

ОЧИҚ БИРИНЧИЛИК ҒОЛИБЛАРИ

Шаҳримиздаги «Спартак» ўйингоҳининг бокс залида 1982-83 йилларда туғилган болалар ўртасида касаба уюшмалари жамиятининг очиқ биринчилиги бўлиб ўтди. Унда 80 нафар ёш чарм қўлқоп устаси ўзаро куч синашди. Тошкент шаҳар жамоасини биринчиликка спорт устаси Х. Усмонов ва Ш. Исроиловлар тайёрлашди. Қизиқарли ўтган беллашувлардан сўнг Қ. Бекмуродов, Б. Эргашев, Р. Эргашев, Р. Солиҳов, О. Саидов, Р. Ўрозов, Қ. Саутов, Ш. Абдуллаев, Қ. Муҳитбеков, Қ. Ҳожимўсаев, А. Зокиров, М. Мақсудов, И. Тошкенбоев, Ж. Зоидов, С. Ғаниев, Т. Валиев ва М. Иноғомовлар ўз вазн тоифаларида барча рақибларини доғда қолдириб биринчилик ғолиби деган фахрли номга сазовор бўлдилар.

Дамир ИСМОИЛОВ.

Пойтахт истиқболи

ЛОЙИҲАЛАШГА КИРИШДИЛАР

Тошкентни ривожлантиришнинг бош режасига мувофиқ шаҳарда транспорт йўналишларини такомиллаштиришга қаратилган катта ҳажмдаги ишлар кенг авж олдириб юборилди. Лойиҳа таклифларининг амалга оширилиши транспорт ҳаракатининг асосий йўналишларида транспортларнинг зарур ўтказиш имкониятларини, тезликни ошириш, магистрал тармоқларининг шаҳар ҳудудида тенг даражада қамраб олиниши, транспортларнинг атроф-муҳит муҳофазасига кўрсатаётган салбий таъсирини иложи борича кўпроқ камайтиришда муҳим омил бўлади.

Жумладан, ҳозир мавжуд бўлган транспорт магистралларида яқин беш йил ичида ўн битта янги осма кўприклар ва тоннеллар бунёд этилади.

Тошкент бош режасини ишлаб чиқиш илмий-тадқиқот лойиҳа институтида осма кўприкларнинг биринчи навбатини лойиҳалаштиришга киришилди. Улардан бири Шароф Рашидов ва Алишер Навоий кўчалари кесишадиган жойда, бошқаси эса Бобур кўчасида кўчанинг Бўржар билан кесишадиган жойида бунёд этилади.

Амалга ошириладиган ишларнинг кейинги босқичи Абдулла Қодирий ва Амир Темур кўчалари кесишган жойда — Олой бозори атрофида бунёд этиладиган мураккаб осма кўприк бўлади.

Темир йўллар орқали уларнинг Мирсолиҳов (Сарикўл) кўчаси билан кесишган жойида осма кўприкни бунёд этиш бўйича амалга ошириладиган ишлар ҳам анчагина мураккабдир. Бу ишларни «Тошгипротранс» ва «Тошметролойиҳа» институтлари билан биргаликда амалга оширилиши кўзда тутилмоқда. Бинобарин, кейинги осма кўприк янги усул асосида бунёд этилади.

Максим Горький майдони ҳудудида бунёд этиладиган осма кўприкни бунёд этиш бўйича бажариладиган ишлар ҳам жуда мураккабдир. Ана шу йирик автомагистраль иншооти 2000 йилда фойдаланишга топширилади.

Темир йўл орқали унинг Красновосточная кўчаси билан кесишган жойдаги осма кўприкни лаҳим усули билан бажариш кўзда тутилмоқда. Унинг лойиҳаси «Тошметролойиҳа» институти билан биргаликда олиб борилмоқда. Бу ишларнинг ниҳоясига етиши Юнусободни Шимоли-Шарқ даҳаси билан тўғридан тўғри троллейбус маршрути билан боғлаш имконини беради. Маълумки, ҳозирча битта даҳадан иккинчи бир даҳага бориш учун транспорт катта айланма йўлидан ўтиши керак.

Ҳозирги замон автомагистралларига эга бўладиган янги кўчаларни бунёд этиш бўйича ҳам жиддий ишларни амалга ошириш вазифаси турибди. Бу ишлар шаҳар марказини автотранспортларнинг тиғиз ҳаракатларидан ҳоли этади.

Ана шундай автомагистраллардан бири Олой бозори орқасидан Пушкин, Ҳамза, Якуб Колас кўчалари орқали ўтади ва у Салорга — «Переушка» ҳудудига чиқиб, ҳалқа йўналишини ташкил этади.

Ана шу осма кўприклар ва янги автомагистралларнинг ишга туширилиши транспорт ҳаракат қиладиган асосий йўналишларда транспортларни ўтказиш ва ҳаракат тезлигини ошириш имкониятини яратибгина қолмай, балки шу билан бир қаторда аҳолига автотранспорт хизматини яхшилаш, экологик вазиятни соғломлаштириш, транспорт йўлларида хавфсизлик даражасини ошириш, шаҳримизни янада гўзал қилиш имконини беради.

Воҳид ВАҲОБОВ.

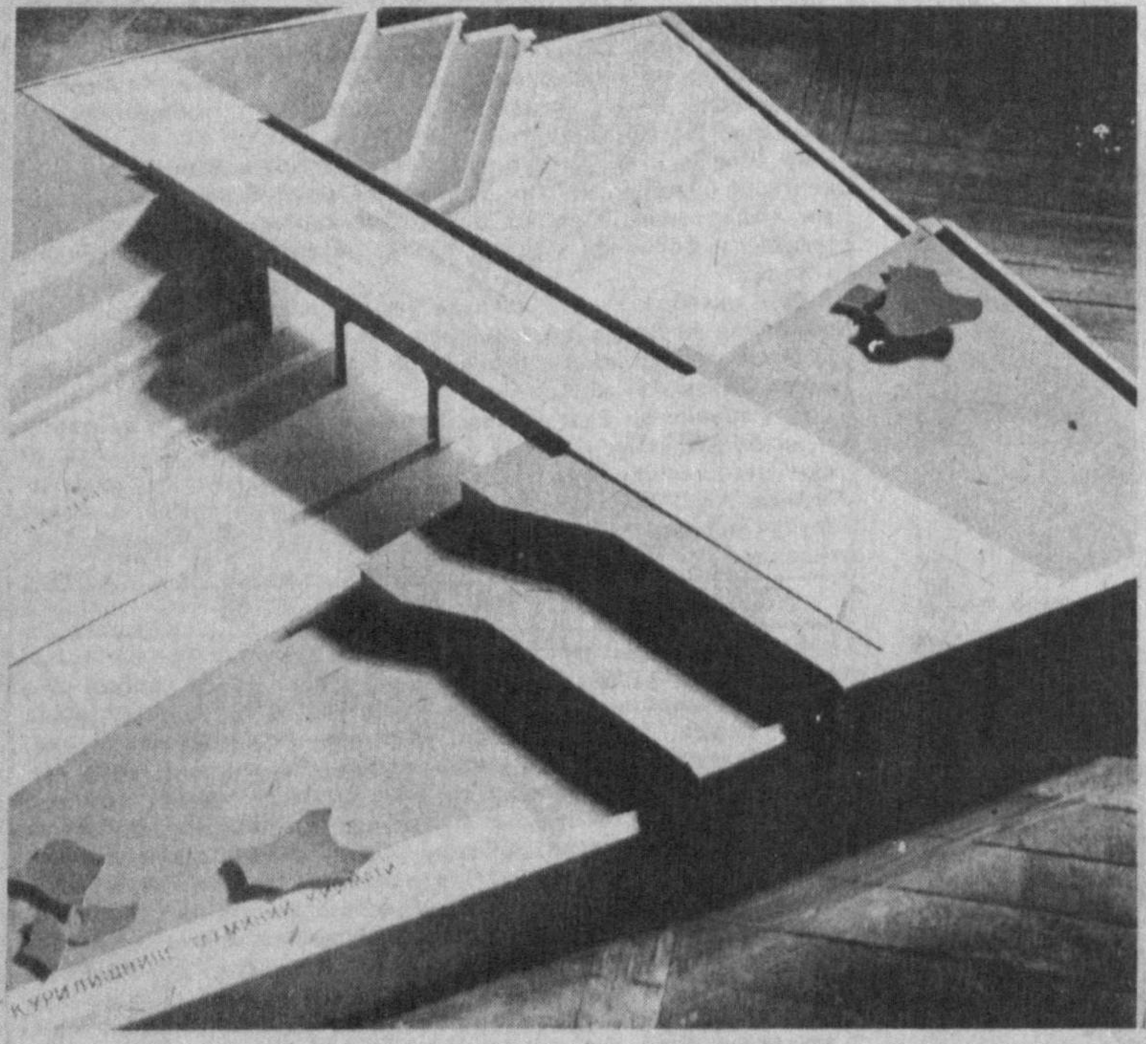

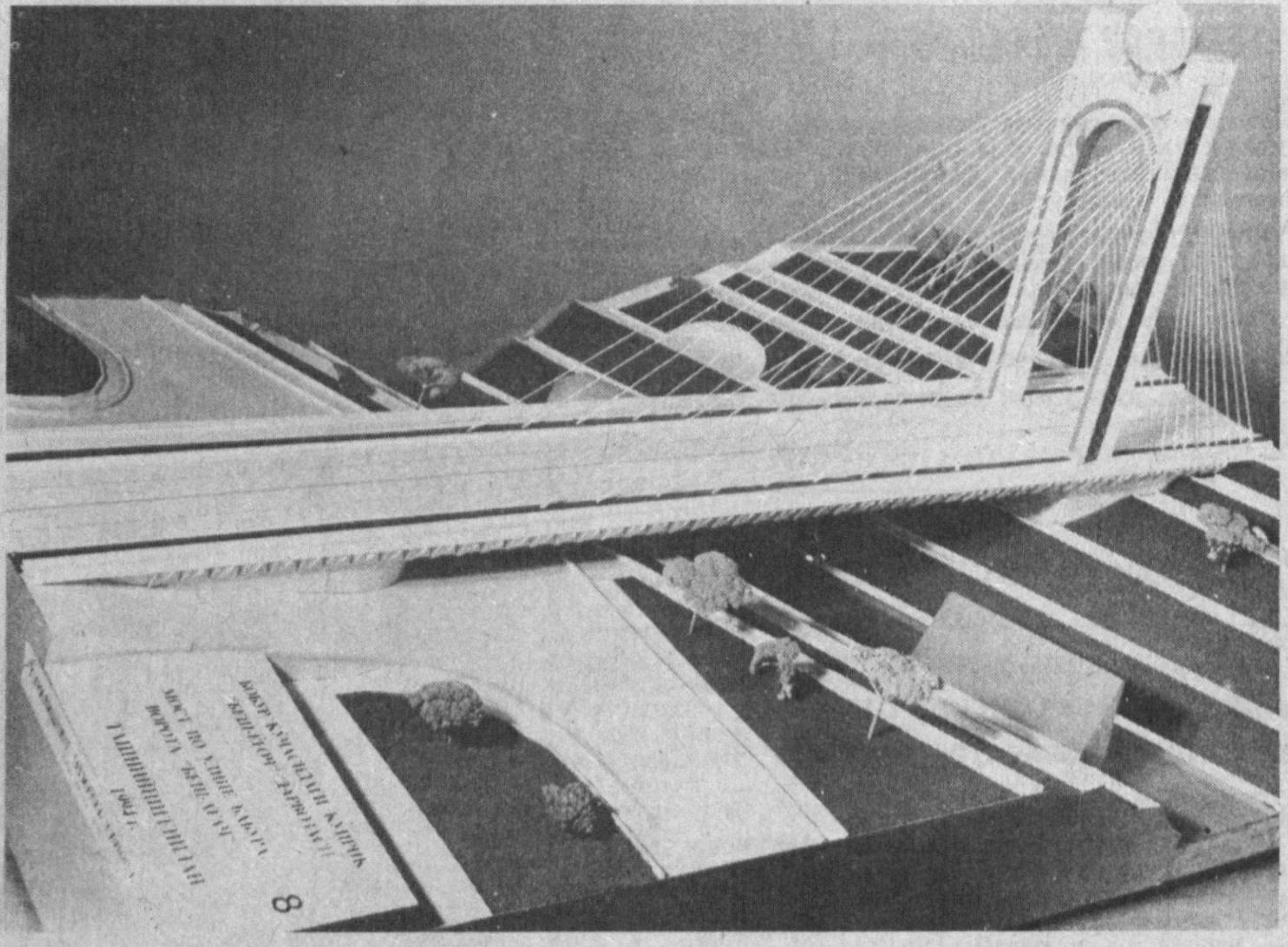

Минг бир касб

ИШОНЧ КЎПРИКЛАРИ

— Гулсара қизим, олаётган нафақаларимизда ўзгариш бўлармиш деб эшитдим. Бу қандай ўзгариш, биздан ҳеч қандай ҳужжат керак бўлмайдими? — эшикдан мўралади бир мўйсафид.

— Келинг, келинг Носир ота. Бардаммисиз, холам яхшимилар? Бекор хавотирланибсиз, овора бўлибсиз. Ҳозиргина хизматчи қизларимизни сизнинг маҳаллангизга жўнатгандим. Бугун соат 2 да туманимиз ижтимоий таъминот бўлимидан ўртоқларни таклиф қилганмиз. 19, 20, 20-«А» даҳаларидаги, «Наврўз» маҳалласидаги барча нафақа олувчилар, фахрийлар билан махсус учрашув бўлади. Ана шу учрашувда сизни ҳам, бизни ҳам қизиқтирган саволларга жавоб топамиз. Ҳозир эса сиз бемалол уйга бориб дамингизни олаверинг, — деди 156-алоқа бўлими бошлиғи қарияга мулойимлик билан.

— Умрингдан барака топ қизим, тунов куни нафақаларимизни айни вақтида етказиб беришди-да. Эндигина чироқ пулини ҳисоблатиб тургандик. Сен бизни сийласанг, сени худо сийласин, хайр. — Ота юзига фотиҳа тортиб, мамнун хайрлашди.

Отанинг дуосидан Гулсара опанинг кўзларига негадир ёш келди. Хаёл уни олис ёшлик йилларига етаклади.

Мактабни тугатгач Гулсара ҳеч қаерга ўқишга бормади. Уйда дўппи, палак тикиш билан овора бўлиб юраверди. Шунда синфдош дугонаси Маъфура келиб қолди ва деди:

— Гулсара, эшитдингми, алоқа бўлими ходимлари тайёрлайдиган 3 ойлик курс очилибди, бормаймизми?

— Энди бир камим елкамга халта ортиб уйма-уй газета тарқатиш қолувдими, алоқачиликка алоқам бўлмаса, — кулди Гулсара.

— Газета, журнал ўқимасанг туролмайсанку, почтальонликдан уяласанми? — лабини бурди Маъфура.

— Борсанг бора қол қизим, ҳарна бир ҳунар эгаси бўласан-ку, ёқса ишларсан бўлмаса..,— деди ойиси ҳам.

Хуллас ҳаш-паш дегунча уч ой ўтиб кетди. 60-алоқа бўлимига Надежда Латишева қўлига шогирд бўлиб борди.

У келган хат ва телеграммаларни сараларди. Бир куни қўлига ғалати телеграмма тушиб қолди. Унда Тамара исмли қиз ҳали ўзи кўрмаган отасини учрашувга чорларди.

Устоздан рухсат олиб, Гулсара телеграмма эгасиникига борди. Ёши 60 лардан ошиб қолган бир отахон телеграммани қўлига олгач кўзида ёш билан раҳмат айтди.

— Билсанг, мен бу хушхабарни 20 йилдан буён кутардим. Оғзингга асал, қизим.— дея Гулсаранинг олдига бир пиёла асал, иссиқ чой қўйди. Кейин йигирма йил аввал қандай воқеа бўлганини сўзлаб берди.

Шу куни Гулсара уйига қанот боғлаб, танлаган касбидан дили тоғ бўлиб қайтди...

Гулсара опа касбини эъзозлаб, меҳр билан ишлади. Ишда тартибли бўлишга, саришталикка интилди. Топширилган вазифани сидқидилдан бажарди. 1974 йилда уни ҳозир ўзи ишлаётган Тошкент шаҳридаги 156-алоқа бўлимига бошлиқ этиб тайинлашди. Алоқа бўлими каттагина. Хат-хабарлар, газета-журналлар тарқатиш, посилка, бандероллар жўнатиш, саралаш бўлими, нафақа пулларини тарқатиш, коммунал тўловларни қабул қилиб олиш, шаҳарлараро телефон станцияси, телеграф қабул қилиш каби бўлимлардаги йигирмадан ортиқ кишига раҳбарлик қилиш, уларнинг тилини топиш Гулсара опадан анчагина меҳнат талаб қилди. Тез орада у жамоадагилар билан дўстлашиб олди. Ҳар бирининг оилавий аҳволини билиб, ўшанга қараб муомала қиладиган бўлди.

— Хуллас, — дейди Гулсара опа биз билан суҳбатда, — одам уддаламайдиган иш йўқ. Ишга масъулият билан ёндошган, масъулиятни ҳис қилган киши ҳар қандай муаммони имкониятдан келиб чиқиб ҳал қила олади. Ҳатто, муаллимлар институтини тугатган бўлсам ҳам ишимдан кўнгил узолмадим. Чунки шу ерда кераклигимни дилим сезади.

— Гулсара опа, мана ҳозир обуна мавсуми давом этяпти. Вақтинча иқтисодий қийинчиликлар матбуот хизматига ҳам таъсир қилгани сир эмас. Нима деб ўйлайсиз, бу йил обуна юқори бўлармикан?

— Албатта юқори бўлади. Негаки матбуот бу маънавият демакдир. У ҳаётимиз кўзгуси. Давр билан бирга юраман, ҳамнафас бўламан деган ҳар бир киши албатта кундалик газета-журналларни ўқимасдан туролмайди. Шахсан ўзим «Тошкент оқшоми», «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газеталарининг бирорта сонини ўқимай қолсам, бир нарсасини йўқотиб қўйгандай сезаман ўзимни. Мана ҳозир обуна бошланиб кетди. Фақат газеталаримиз ўз вақтида алоқа бўлимига етиб келса бўлгани. Биз газеталар келиши биланоқ эгаларига етказамиз, — дейди Гулсара опа, — Нурия Незнаева, Наташа Кретова, Эмма Скоробогатова, Фотима Нуруллаева каби хизматчиларимиз бор экан, биз ҳеч қачон мижозларимизни ранжитиб қўймаймиз. Биз хизмат кўрсатаётган 4 мингдан ортиқ нафақахўрларимиз ҳозирча биздан ранжишгани йўқ. Истагим, биз алоқа ходимлари ҳамиша ҳам одамлар қалбига олам-олам қувонч улашайлик, узоқ-яқинда яшаётган қариндош-уруғларга йўлланган соғинч тўла дил сўзларини вақтида етказайлик, ошуфта дилларни боғловчи ишонч кўприклари бўлиб қолаверайлик.

Биз оддийгина кўп қаватли уйнинг биринчи қаватида салкам 15 минг кишига хизмат кўрсатишни уддалаётган 156-алоқа бўлими ходимларига, уларнинг сардори Гулсара Ёқубовага эзгу ишларида омад тиладик.

Муҳаббат ҲАМИДОВА.

Меҳнат жамоаларида

ДАСТГОҲЛАР БИЛАН ТИЛЛАШИБ

Тошкент тўқимачилик комбинати ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-тўқув фабрикасида корхонанинг келажагини ўйлаб ходимлар тайёрлашга алоҳида эътибор беришмоқда.

— Келажагимизни бугундан ўйлашимиз айни муддаодир, — дейди фабрика бош муҳандиси Рихсивой Алимуҳамедов. — Янги ўрнатилган тўқув дастгоҳларимизда меҳнат қилаётган ёшлар билан бугунги кунда ҳақли равишда фахрлансак бўлади. Чунки улар чин маънода ўз ишининг асл фидойилари. Янги дастгоҳларни бошқариш анча мураккаб жараён бўлишига қарамай, қизларимиз буни эплашаяпти...

Бош муҳандиснинг гапларида жон бор. Янги тўқув дастгоҳларида ишлаётган қизлар бирваракай бир неча жараёнларни бажаришади. Янги тўқув дастгоҳларида ишлаш иштиёқи бўлган ёшлар кўпчиликни ташкил этмоқда.

Фабриканинг йигирув ишлаб чиқаришида тараш машиналари етишмайди. Айнан мана шу нарса иш режаларини бажаришда кўпинча тўсиқлик қилади. Ходимларнинг муқим бўлиб қолиши учун уч нарсага эътиборни қаратиш лозим. Биринчидан, ишчи янги техникада ишлаши; иккинчидан, маоши талаб даражасида бўлиши; учинчидан, меҳнат интизомига қатъий риоя этилиши лозим. Башарти шу нарсаларнинг бирортаси бўлмаса ишда ҳам, интизомда ҳам; ходимлар масаласида ҳам илгари силжиш бўлмайди.

Айтиш мумкинки, фабрика тўлиғича ходимлари билан таъминланган. Таъминланганда ҳам малакали, ўз ишига ўта масъулият билан ёндошадиган ёшлар билан таъминланган. Уларни рағбатлантириш борасида ҳам фабрика маъмурияти томонидан салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Бу эса ишчилар қўнимсизлигидек салбий иллатларнинг олдини олишда катта аҳамият касб этаётир.

Янги келган ёш ишчиларга тўқув сирларини ўргатишда жамоа фахрийлари ўз тажрибаларини аямаётирлар. Улардан бири Мадина Ҳолиқовадир.

Мадина иш фаолиятини ҳунар-техника билим юртини тугатгач, 1976 йили биринчи тўқув фабрикасида тўқувчиликдан бошлади. Ўшанда шовқинли АТ-5 дастгоҳлари ишлатиларди. Ёш тўқувчининг интилувчанлиги, ўз ишига бўлган муносабатини илғаган цех бошлиғи ва омилкорлар уни иш оғир кечаётган жойларга, яъни режалар бажарилмаётган участкаларга қўя бошлашди. Мадина қаерда ишламасин, ўша ерда саранжом-саришталик ҳукмрон. Ҳамкасблари билан иноқ, режаларни мунтазам бажариб келди. Бугунги кунда Мадина тўқув фабрикасининг энг пешқадам ишчиларидан бирига айланди. Фабрика ва цех раҳбарияти унинг ўта масъулиятни чуқур тушунишини билиб, янги СТБ-1-180 типдаги тўқув дастгоҳларида ишлашга имкон беришди. Янги тўқув дастгоҳларида ишлаш учун маълум даражада малакага эга ҳам бўлиш керак. Акс ҳолда дастгоҳ анча «инжиқ»лик қилиши мумкин. Ўшанда у бирваракай СТБ дастгоҳларидан 12 тасига хизмат қилди. Ҳамиша белгиланган режа топшириқларини ва шартнома шартларини 105—107 фоизга етказиб адо этди. Қисқаси у цехда обрў-эътибор топди. Ўзининг иш фаолияти давомида янги ишга келаётган ёшларга иш тажрибаларини ўргатди ва ўргатмоқда. Мадина бир неча бор «Ишчи маҳорати» танлови ғолиби бўлди. 1980 йили унга «Ёшлар мураббийси» деган шарафли ном берилди. Юксак касб устаси бўлган Мадина Ҳолиқованинг тежамкорлик борасида олиб бораётган ишлари ҳам диққатга сазовордир.

Фабрикада унинг шогирдлари кўп бўлгани учун ҳам жамоа аҳли ҳамиша иш режаларини ортиғи билан адо этишмоқда. Шунингдек кўплаб моҳир ишчилар шу фабрикадаги фахрийлардан ўрганиб, сўнг бирлашманинг бошқа жабҳаларида меҳнат қилишмоқда.

Баҳодир ОРИПОВ.

Мустақиллик мевалари

«ЎЗБЕКИСТОНДА ҚАЙТА ТУҒИЛДИМ»

Харша Рам Деҳлида таваллуд топган. Ёши 31 да. Профессор. Нью-Йоркдаги Сора Ларенж коллежида рус тили ва рус адабиёти мутахассислиги бўйича таълим олган. Айни пайтда мазкур коллежда ўқитувчилик қилиш билан бирга бир неча мавзуларда илмий тадқиқот олиб бормоқда. Яқинда у мамлакатимиз бўйлаб ижодий сафарда бўлди. Тошкентдаги саёҳатларида унга менинг ҳамроҳ бўлишимга тўғри келди. Фурсатдан фойдаланиб ўзимни қизиқтирган саволлар билан Рамга мурожаат қилдим.

— Жаноб Харша Рам, сир бўлмаса, айтингчи, Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилишингизнинг боиси нимада?

— Очиғини айтсам, юртингизга келаман деб ҳеч ўйламовдим. Негаки, мен Европанинг ривожланган давлатларида кўп марталаб бўлганман. Уларнинг турмуш тарзи, маданияти, одамларининг хатти-ҳаракати деярли бир-бирига ўхшаш. Биров билан бировнинг иши йўқ. Шунинг учун бўлса керак, Шарқнинг машъали ҳисобланган Ўзбекистон ҳақида гап кетганда мен кўз олдимга кўпроқ она халқим—ҳиндларни келтирардим.

Буни қарангки, рус филологиясини ўрганиш натижасида бу юртга нисбатан менда қизиқиш кучайди. Бунга америкалик дўстларимнинг кейинги пайтларда ўзбек халқи тўғрисида бир-биридан ҳадеб маълумот сўраб-суриштиришлари ҳам сабаб бўлди.

Умуман, мен ўзбекларнинг турмуш тарзи, маданияти ва санъати тўғрисида кенг фикрга эга бўлишни ўз олдимга мақсад қилиб қўйганман. Шу боисдан ҳам илмий ишимни «Ўзбек адабиётига рус филологиясининг кириб келиши» мавзуини танладим ва бу тўғрида тадқиқотлар олиб боришдан олдин Ўзбекистонга бориб уни кўришга қарор қилдим.

— Ўзбек тилини ҳеч қаерда ўқимаган бўлсангиз ҳам суҳбат жараёнида ўзбекча сўзлардан кўплаб ишлатишга ҳаракат қилаяпсиз. Ҳали юқорида таъкидлаб ўтганингиздек, ривожланган кўпгина мамлакатларда тез-тез бўлиб турар экансиз, бу ерларда ҳам ўша миллат тилига ҳурмат, эътибор билан муомала қиласизми ёки бўлакча бир тилда гаплашасизми?

— Диёрингизга келганимга бир ҳафта бўлаётган бўлса, мен ўзбекча сўзларнинг кўп ишлатиладиган қисмини ёд олишга улгурдим. Баъзиларини ён дафтарчамга ёзиб олиб ўқиб улгургандим. Бир нечта «Ўзбекча-русча», «Ўзбекча—инглизча», «Ўзбекча — французча», «Ўзбекча—форсча» сўзлашув китобчаларини сотиб олдим. Булар менинг ўзбекча сўзлашувимда катта ёрдам беради... Ўзбек тили ниҳоятда бой тил экан. Ундаги битта сўзнинг синоними шунчалик кўп эканки, мендек энди ўрганмоқчи бўлган ҳар қандай иштиёқмандниям эсанкиратиб қўйиши тайин.

Мана мен олтита тилни биламан. Лекин, буларнинг бирортасини ўрганиш учун алоҳида вақт ажратиб шуғулланмаган эдим. Энди ўзбек тилини ўрганиш учун ҳар қанча вақт, куч, маблағ бўлса ҳам аямайман. Негаки, ўзбек халқи яратаётган маданият, санъат бутунлай мени лол қилиб қўйди. Бундай улуғ бебаҳо неъматдан фойдаланмаслик, баҳра олмаслик мен учун оғир жудолик бўлади.

Ана шунинг учун ҳам маданият ишлари вазирлигига бориб ниятимни маълум қилдим, улар менга имкон қадар ёрдам беришди. Алишер Навоий номидаги адабиёт институти, тилшунослик институти ҳам катта кўмак беришга тайёр эканлигини айтишди. Афсуски сафарим қариб бўлган эди. Энди имкон туғилса, яъни сизлардаги бирор олий ўқув юрти билан Америкадаги мен ишлаётган коллеж ўртасида мутахассис алмашуви йўлга қўйилса эди, биринчи навбатда мен Ўзбекистонга келган бўлар эдим. Бу тўғрида мен адабиёт илмгоҳининг директори Тўра Мирзаев билан гаплашиб олдим.

— Агар шундай имконият туғилса, сиз ўзингиз Ўзбекистондаги қайси институтни ихтиёр этган бўлар эдингиз?

— Сўзсиз Бухородаги институтлардан бири танланган бўларди. Бухородаги ҳар бир ҳовуч тупроқнинг ўзи илми кон деб эшитган, ўқиган эдим. Шунинг учун ҳам мамлакатингиз тупроғига илк қадамимни Бухородан бошлаб қўйиб келдим. Бу қадим шаҳар бир қарашда бутун Шарқнинг машъалигина эмас, дунёнинг маданият бешигидек менда катта таассурот қолдирди. Айниқса, одамларининг содда, софдил, меҳрибон, меҳмондўстлиги мени дунёга қайта келтиргандай бўлди. Уларда ҳеч бир халқникига ўхшамас гўзал одоб-ахлоқ намуналари борки, буни мен Самарқанду Тошкент шаҳарларида бўлганимда ҳам сезиб, ҳис этиб, бу халққа қалбимда сўнгсиз тасаннолар айтдим.

— Американиклар ўзбеклар тўғрисида яхши билишадими?

— Афсуски, меҳри дарё ўзбек халқи тўғрисида Америка аҳолисининг кўпчилиги ҳеч қандай таассуротга эга эмас. Ўзбекистон мустақил давлатлар қаторига қўшилгач, у ўзининг тараққиёт йўлини топиш учун дадил қадамлар ташлаётганлигидан маълум бир тоифадаги кишиларгина хабардор холос. Улар мамлакатингизда етиштириладиган хом ашё ва табиий бойликлар тўғрисида кўп гаплашишади.

— Ўз тараққиёт йўлидан кетаётган Ўзбекистоннинг келажагини сиз қандай тасаввур этаяпсиз?

— Ўзбекистон имкониятлари беқиёс ва чексиз бўлган бой мамлакат. Унинг қадр-қиммати ҳам жаҳонда жуда катта аҳамиятга эга. Агар Ўзбекистон ўзининг қадр-қимматини билиб, ўз имкониятларидан тўла фойдаланиб бораверса тез орада ривожланган давлатлар билан рақобатлаша оладиган даражага етади. Бунга менинг ишончим комил. Чунки, Ўзбекистонда ниҳоятда самимий, тўғрисўз, меҳнатсевар ва тадбиркор ўзбеклар яшайди. Бу ҳар қандай жамиятнинг энг асосий битмас-туганмас бойлигидир.

— Ўзбекистон сафаридан олган таассуротларингизни лўнда қилиб айтиб беринг, деб илтимос қилганларга сиз нима деб жавоб қилган бўлардингиз?

— О, Ўзбекистон ҳақида лўнда қилиб гапиришнинг ўзи катта бир китобку! Мен бу мамлакатда ҳеч бир юртда учратмаган — кўрмаган, ноёб нарсаларга дуч келдимки, булар тўғрисида тўлқинланмасдан гапиришнинг иложи бормикан?! Айниқса софдил ўзбекларнинг ҳеч бир халқникига ўхшамаган ўзга томонлари жуда кўп экан. Менга энг маъқул тушгани, уларнинг самимий боқишлари бўлди. Агар мамлакатингиз ҳақидаги таассуротларимни лўнда қилиб гапиргудек бўлсам сўзимни, албатта, ўзбек халқининг ўтли боқишларида меҳрдан бошқа ҳеч нарсани кўрмадим деб бошлаган бўлар эдим...

Харша Рам билан икки кун давомида бирга бўлдик. Унинг илтимосига кўра Тошкентнинг кўзга кўринган барча китоб дўконларига олиб бордим. У ҳар қайси дўкондан нимадир харид қилишга ҳаракат қиларди. Марказий универмаг ёнидан ўтаётиб у менинг қўлимдан тортиб тўхтатди. «Эшитаяпсанми, классик мусиқа таралаяпти,—деди у диққат билан тинглаб, — Мени ўша жойга олиб бор». Мен уни айтган жойига олиб бордим. «Овоз ёзиш студияси»да хушовоз хонанданинг қўшиқлари туширилган магнит тасмасини кимгадир эшиттиришаётган экан. Харша Рам бир муддат эшитиб тургач, ўша тасмани сотиб олди.

Мен эртаси куни кечқурун у билан хайрлашиш учун аэропортга чиқдим. Унинг қўлида 3—4 та сафар халтаси бор эди. Мен ундан: «Ўзбекистондан эсдалик учун қандай совғалар олдингиз?» деб сўрадим. У халқ амалий санъати намуналари мужассамлашган чойнак-пиёла ва қимматбаҳо китоблардан бошқа ҳеч нарса олмаганини айтди. Мен ҳайрон бўлиб, «Наҳотки ўзбек халқини эслатиб турувчи бошқа ҳеч нарса олмаган бўлсангиз» дедим. У жилмайди: «Мен юртингиздан беҳад кўп нарса олдим. Булар ичида энг қимматлиси бу гўзал диёрда менинг дунёга қайта туғилганим бўлди».

Суҳбатни
Ўктам ҲАЙДАВОЛОВ
ёзиб олди.

Моҳира Турсунова Тошкент тўқимачилик комбинати ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-йигирув фабрикасида ишлайди. Айни пайтда у ёш бўлишига қарамай йигирилган ипларнинг пишиқ чиқишига эришмоқда.
СУРАТДА: Моҳира Турсунова.

Козим Улмасов олган сурат.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

ЧОРА-ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Газетамизнинг шу йил 22 июль сонида эълон қилинган «Чироқлар нега тез-тез ўчмоқда?» сарлавҳали мақолада пойтахтимизнинг Қорақамиш 2/1 мавзесида чироқлар мунтазам ўчиб қолаётгани танқид қилинган эди. Ушбу мақола юзасидан Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонасининг директори Б. Тешабоевдан жавоб хати олдик. Унда жумладан шундай дейилади:

«Чироқлар нега тез-тез ўчмоқда?» мақоласида келтирилган эътирозлар ўринли.

Ҳақиқатан ҳам, 663-трансформатор пунктидаги носозликлар, тезкор кўчма бригада аъзоларининг масъулиятсизлиги туфайли «Қорақамиш 2/1» мавзесидаги бир нечта уйда чироқ ўчиб қолган. Танқидий мақола Собир Раҳимов тумани электр тармоқлари ходимлари, корхона раҳбарияти ва етакчи мутахассислар иштирокида муҳокама қилинди. Мавзедаги истеъмолчиларни узлуксиз электр қуввати билан таъминлашни яхшилаш, шунингдек, диспетчерлик пункти ишини тартибга солиш мақсадида аниқ чора-тадбирлар белгиланди. Истеъмолчилардан тушган талабларни бажаришда сансалорликка йўл қўйган, ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараган туман электр тармоқлари ходимларидан бир нечтаси корхона бўйича чиқарилган буйруққа кўра турли маъмурий жазо олдилар».

* * *

«Тошкент оқшоми» газетасининг 27 июнь сонида шунингдек, «Давлат машинасида — сайрга» сарлавҳали мақола ёритилган эди. Ушбу мақола шаҳримиздаги 1-такси ва 3-автобус корхоналари ҳайдовчилари ўртасида муҳокама қилинган. Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорт корхоналари Давлат уюшмаси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари Ш. Тошхўжаевнинг йўллаган хатига кўра давлат транспортидан шахсий мақсадларда фойдаланган ҳайдовчиларга жазо чоралари кўрилган. Хусусан, 1-такси корхонаси ҳайдовчиси Т. Зикуруллаев, 3-автобус саройи ҳайдовчиси Ш. Сиддиқовлар ишдан бўшатилганлар. Бундан ташқари Ш. Сиддиқовдан жарима ундириб олинган. Корхона раҳбарлари ва уларнинг транспортдан фойдаланиш бўйича ўринбосарларига транспорт воситаларининг йўналишлардаги ишини назорат қилишни янада кучайтириш вазифаси топширилган.

«Давлат машинасида — сайрга» мақоласи бўйича «Ўзбекистон» ташқи иқтисодий туристик ишлаб чиқариш мажмуининг бош директори В. Ҳусанбоев имзоси билан ҳам жавоб хати олдик. Унда ёзилишича, «Мазда—Ки 15» русумли, 30-86 ТНН рақамли микроавтобус ҳайдовчиси Бахтиёр Худойназаровга ҳайфсан берилган ва жарима ундириб олинган. Танқидий мақола ва корхона бўйича чиқарилган буйруқ жамоада чуқур ўрганиб чиқилган. Келажакда бундай салбий ҳолатлар такрорланмаслиги учун қатъий чора-тадбирлар белгиланган.

** 1994—Мирзо Ўлуғбек йили*

МУНАЖЖИМ ИЗЛАРИНИ ИЗЛАБ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти буюк боболаримизнинг табаррук қўлёзмалари сақланадиган ва тадқиқ этилиб, нашрга тайёрланадиган илмий маскан ҳисобланади. Бу ерда ўз ишининг билимдонлари бўлмиш олимларимиз ҳар бир қўлёзмани йиллар ғуборидан тозалаб, бизга тақдим этадилар.

Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллиги муносабати билан институтнинг бир гуруҳ олимлари Улуғбек асарлари, Улуғбекка замондош бўлган буюк алломаларнинг нодир китобларини излаб Туркия, Эрон, Буюк Британия ва Ҳиндистонда узоқ муддатли ижодий сафарда бўлдилар. Уларнинг жонбозлиги туфайли кўплаб ноёб китобларнинг микрофильмлари Тошкентга олиб келинди.

Бугундан бошлаб олимларимизнинг сафар таассуротлари билан сиз, оқшомхонларни таништириб борамиз.

I. ИСТАНБУЛДА ЁНГАН ЧИРОҚЛАР

Камина 1994 йил 11 июлдан то 12 августгача бир ой давомида Туркия жумҳуриятида бўлдим. Бу сафардан асл мақсад Мирзо Улуғбекнинг мамлакатимизда нишонланадиган 600 йиллик юбилейи муносабати билан Туркия кутубхоналаридан унинг ва унга сафдош бўлган олимлар меросини йиғиб келиш эди. Чунки Туркия олимлари ҳам Улуғбек ва унинг мактаби олимлари меросини кўз қорачиғидек асраб келар, ўзлари ҳам туркий халқдан бўлгани учун Ўрта Осиёда етишган олимларни ўз олимлари сифатида қабул қилишган эди. Шу жиҳатдан Туркия кутубхоналарида Ўзбекистонда етишган жуда кўп алломалар асарлари йиғилиб қолганки, биз буларни муфассал ўрганмай туриб, ўзимизнинг фан ва маданият тарихимизни тўла ўргандик дея олмаймиз. Туркия кутубхоналарида олимларимизнинг шундай кўп ажойиб қўлёзма асарлари борки, баъзиларининг ҳатто номлари ҳам бизга номаълум. Ҳам адабиёт, ҳам маданият тарихида яратилган дурдоналар қайси йўл билан бўлмасин, у ердаги кутубхоналарга тушиб қолган ва йўқолиб кетиш хавфидан сақланиб қолган. Шу пайтгача биз Ал-Хоразмий, Абу Наср Форобий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Баҳоуддин Нақшбанд, Навоий, Бобур кабиларнинг юбилейларини ўтказдик. Лекин биз биринчи марта ўз олимларимиз меросини хорижий мамлакатлардан ахтараяпмиз. Кўринишича, бу борада маданий меросимиз ўзимиздан кўра хорижий мамлакатлар кутубхоналарида кўп экан. Улуғбек мактаби олимлари асарларини хорижий мамлакатлардан йиғиб келиш шундан далолат қилади. Биз шу муносабатда хорижий мамлакатлардаги илмий ташкилотлар билан маданий алоқалар ўрнатишга, илмий асарлар, қўлёзмалар айирбошлашга келишиб олдик. Бу жуда ҳам катта ютуғимиз бўлди.

Дастлаб кутубхона қурилиши, тартибсти ҳақида.

Туркияда, хусусан, Истанбулда шарқ қўлёзмалари, асосан, Сулаймония кутубхонасида жамланган. Бу кутубхона аслида Туркия ҳукмрони Сулаймон Қонуний (1495—1566) ҳукмронлик йиллари даврида қурилган. Дастлаб ундан мадраса сифатида фойдаланилган. Унинг биносини Сулаймон Қонунийнинг буюк меъмори Синон пошо режаси асосида бино қилинган. Меъмор уни 1550 йилда бошлаб, 1557 йили тугатган. Унинг теграсида ўнта айвончалари бор.

Дунёдаги энг йирик кутубхоналардан бири бўлган Сулаймония кутубхонаси фан ва маданият борасида илмий текшириш олиб борувчиларга ўзига хос ихтисосларга, манбага айланган бир марказдир. Унинг асосий мақсади ислом маданиятига дахлдор бўлган ҳар қандай ёзма ҳужжатларни тўплаш, кутубхонанинг ва унга боғлиқ бўлган университет, музей ва вилоятлардаги кичик кутубхоналарнинг ўзига хос хусусиятини сақлаган ҳолда уларга ёрдам бериш ва ўша кутубхона қўлёзмалари каталогларини нашрга тайёрлаш ва уларни нашр этиш, ёзма асарларнинг микрофильм архивини яратиш ва бу архивларда илмий-текшириш ишлари олиб борувчи кишиларга ёрдам бериш, қўлёзмани кейинги асрдаги авлодларга «соғлом» етказиш тадбирлари устида иш олиб бормоқ, чунончи, қўлёзмаларга тушадиган қурт ва ҳашаротлар билан кураш тадбирларини кўриш каби ишлар амалга оширилади.

Шу билан бирга кутубхона ҳамма учун очиқ, ундан фойдаланадиганлардан хизмат ҳақи олинмайди. Кимда ким фотонусха, микрофильм олмоқчи бўлса, ҳақини тўлаб навбати билан олиб кетаверади. Лаборатория банд ё бўшлигига қараб талаб амалга оширилади. Ватандошлар ё хориждан келган олимлар кутубхонадан фойдаланиш учун мудиридан расмий ижозат олиши ҳамма жойда мавжуд бўлганидек, бу ерда ҳам бор.

Хориждан келган олимлар бу ерда олиб борадиган ўз илмий-текшириш ишларига рухсат олиш учун расмий йўл билан вазирликка мурожаат этишлари ёки бўлмаса юртларида бўлган турк элчихонаси орқали мурожаат этишлари ҳам мумкин.

Сулаймония кутубхонасида илмий иш олиб борувчилар учун махсус қироатхона мавжуд бўлиб, унда мутолаа қилувчилар учун дунёда нашр этилган барча манбалар — фиҳрист — каталоглар, энциклопедиялар, библиографик асарлар, луғатлар, адабий-тарихий йирик-йирик асарлар, чет элларда босилган шарқшуносликка оид манбалар, мурожаат қилиниши мумкин бўлган китоблар тахмонларга териб қўйилган, илмий иш олиб борувчилар учун манбалардан фойдаланиш йўли анча енгиллаштирилган.

Кутубхонада сақланадиган нодир қўлёзмалар, муаллиф қўлёзмалари, ё бўлмаса қимматли санъат асарлари бўлса, уларни иложи борича уриниб қолмаслиги учун аслини қўлга бермасдан, фотонусхалари кўрсатилади.

Бу ерда Шарқу Ғарб ўлкалари билан қўлёзма микрофильми олиш—бериш ишлари ҳам йўлга қўйилган. Кутубхона фондида мавжуд бўлмаган асарларнинг микрофильми ва фотонусхалари шу йўл билан бойимоқда. Ҳозиргача тўрт мингга яқин микрофильм ва мингга яқин асарнинг фотонусхаси мавжуд. Кутубхона яна олимларимизнинг талабига биноан чет эллардан фотонусха ё микрофильмлар талаб қилиши мумкин. Бунда кўпинча бу ишлар кутубхона қўлёзмалари микрофильми ё фотонусхасини айирбошлаш тартиби асосида бўлади.

1974 йилдан бошлаб, Туркиядаги қўлёзма асарларнинг каталоги — фиҳристини тайёрлашга киришилди. Бу иш худди мана шу Сулаймония кутубхонаси зиммасига юкланди. Шу муносабат билан Туркия қўлёзмалари тўплами каталоги марказининг Истанбул бюроси ишга тушди.

Туркия кутубхоналаридан бу борада китоб ахтарганда мен асосан Улуғбек мактаби вакиллари ва ўша давр фалакиёт илми соҳасидаги қўлёзма асарларга эътибор бердим.

Бу мактабнинг йирик вакиллари: Али Қушчи, Ғиёсиддин Жамшид Коший, Қозизода Румийларнинг қўлёзма асарлардан микрофильмлар олиб келишга муваффақ бўлинди.

Чунончи, Улуғбек асарига ёзилган шарҳ ҳам бор экан. Бу асар тарихда «Дастур ал-амал ва тасҳиҳ жадвал» («Амаллар дастури ва жадваллар тузилиши») номи билан ҳам машҳур бўлган. Бу Мирим Чалабий асари 189 варақ — форсча нусхасини олиб келдим. Шунингдек Али Қушчининг қўлёзма ҳолида сақланадиган асарларидан «Рисолат фатҳия фи илм ал-ҳайъа» (72 варақ); «Рисолат Муҳаммадия фи илм ал-ҳисоб» (152 варақ) (бу иккиси арабча) яна Али Қушчининг «Рисола фил ҳайъа» асари (84 варақ), форсча, яна унинг араб тилида ёзилган «Рисола фи-л-ҳисоб» (194 варақ) асари ҳам бор.

Маълумки, Али Қушчи ўз асарларини арабчада ёзиб, кейин уни ўзи форсийга ўгириб ҳам ишлаб берган.

Яна Али Қушчининг «Рисола самт ал-қибла» («Қибла томонни белгилаш ҳақида рисола») — 26 варақ;

«Рисолат фи-л-ҳандаса фил ҳайъа» (84 варақ) асарлари бор. Али Қушчининг келтирилган бу рисолалари барчаси 612 варақдан иборат бўлди. Бордию буларнинг а-б варақларини инобатга олсак, ҳозир Али Қушчининг қўлимизда 1224 бет арабча, форсча рисолаларига эгамиз.

Шу билан бирга Али Қушчининг шогирди Мустафо ибн Али Муваққат Салимийнинг астрономияга оид «Рисолат ал-жайб» (25 варақ), «Рисолат фи-л-амал биррубь ал-муқантарот» (29 варақ) ҳамда Ибн Синонинг «Жумонат ал-илоҳия» («Илоҳий хазина») деган поэмаси ҳам назмий, ҳам насрий насиҳатлари, васиятлари мажмуаси, Ибн Синонинг ҳалигача маълум бўлмаган — улуғ шахсларга ёзган қимматли рисолалари бир қатор бизда йўқ уржузалари ҳам бор. Ғиёсиддин Жамшид-ал-Кошийнинг «Мифтоҳ ал-ҳисоб» (110 варақ— араб тилида); бу асарнинг бошқа нусхаси (37 варақ. Бу Сулаймония кутубхонасида Фотиҳ афанди фондида мавжуд экан); «Қаванийн ҳандасия» («Геометрик қонунлар») 123 варақ; «Суллам ас-само»— («Осмон нарвони» 10 варақ); «Талхис ал-мифтоҳ»— (асари—15 варақ); «Зижи Ҳоқоний фи такмилат илхоний фи-н-нужум» («Астрономияда Ҳоқонийнинг зижи», 165 варақ—форсча); «Рисола фи шарҳ ал-олот ар-расадия». («Расад асбоби шарҳлашга бағишланган рисола 133 варақ), асарлари бор. Жамшид Коший асарлари қўлёзмалари—502 варақдан иборат. Ундан ташқари Қозизода Румий, (200 варақдан ортиқ), Аҳмад ибн Касир ал-Фарғоний асарлари қўлёзмалари келди. Шу билан бирга Ўрта Осиё тарихига оид ҳар хил ёзишмалар — «Муросалот ва мактубот» (165 варақ), «Темурнома» деган форсча шеърий асар (179 варақ) ҳам бор. Қисқа қилиб айтсақ ном жиҳатдан олганда, буларнинг баъзилари катта—100, 150, 200, 250 варақли қўлёзма асарлар, баъзилари бир, икки, уч, ўн варақли, ёки 20-30 варақли қўлёзмалар бўлиб, саноқ жиҳатдан олсак, 45 га боради.

Туркияда менга 20 кунга йўлланма берилган эди. Лекин қўлёзмаларни кўриб, уларни танлашда бу кунлар кифоя қилмади. Буюрган микрофильмларим тайёр бўлиши яна бироз муддат талаб қиларди. Микрофильмсиз келиш ва уларнинг юбориши ваъдасига мен унчалик ишонқирамадим. Натижада муддатни яна ўн кунга чўзиб, аслида дастлаб мўлжалланган бир ой туришга тўғри келди. Шундай қилиб мен 32 кун сафарда бўлдим. Албатта, савобли ишлар қилинди. Бордию агар имкон бўлса, ўзимга келажакда у ерда қилиниши керак бўлган баъзи ишларни мўлжаллаб келдим.

Мен Туркияда кўп Ўзбекистон олимлари асарларининг қўлёзмаларини кўрдим. Хаёлимизга келмаган асарлар, жуда кўп шоирларимиз девонлари, олимларимизнинг ҳар хил соҳага оид асарлари қўлёзмалари. Ўзбекистон тарихига доир қимматли қўлёзма асарлар — булар шунчалик кўпки, уларга ҳеч эътибор қилмаган эканмиз. Эришган мустақиллигимизнинг шарофати билан биз ўз тарихимизни, фану маданиятимиз тарихини чуқур билишга отланишимиз керак экан. Ўзимга мўлжаллаганим шу бўлдики, агар насиб бўлса, бизга шароит ва имконият яратиб берилса Туркиядаги бу маданий меросимизни ўрганиб, Ўзбекистон олимларининг Туркия кутубхоналарида сақланаётган нодир қўлёзма асарлари, девонлар, куллиётлар ҳақида ўн-ўн беш босма табақли китоб ёзиш режасини тузиб келдим. Бу ишимиз амалга ошса Туркияда сақланаётган меросимизни ўрганиб, уларнинг сақланадиган жойлари, ҳолати, мазмуни ҳақида библиографик маълумотларни жамлаймиз. Бундай ишимиз республикамиз тарихига, ўз тарихимиз, маданиятимизни билишга ҳам жуда зарур ишлардан бўлади.

Қўлёзмалардан олинган микрофильмлар билан бирга китоблардан олинган ксерионусха ҳам келтирдим. Бу нусхалар ичида Чағминийнинг асарига ёзилган шарҳ — 192 варақ, Камолуддин ал-Кошонийнинг «Мусталаҳот ас-суфия» тасаввуф истилоҳ— терминларига ёзилган шарҳ китоби ҳам бор.

Умуман бу сафар натижасида Тошкентга уч минг варақдан кўп қўлёзма микрофильми олиб келинди.

Абдусодиқ ИРИСОВ,

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди.

** Ҳамшаҳарларимиз*

АРЗИЙДИ, ҚАНЧА ҚИЛСА ИФТИХОР

Самарқанд Дарбоза маҳалласида барча бирдек иззат қиладиган бир оила бор. Оила бошлиғи Асқар ака Иброҳимов кекса зиёкорлардан. 53 йилдан бери ёш авлодга таълим бериб келмоқда. Қизлари Феруза ҳам ота касбига меҳр қўйиб, унинг изидан бормоқда. У ўзбек тили ва адабиётидан дарс беради. Уйли-жойли бўлиб кетган, Ўғиллари Акбар, Тоҳир, Аҳрорлар халқ хўжалигининг турли соҳаларида хизмат қиладилар. Келинлардан Муқаддас билан Сурайё тарбиячи, Дилфуза шафқат ҳамширасидир. 10 та набира ва уч келин билан биргаликда шинамгина ҳовлида 18 жон жуда аҳил яшашади. Маҳалладошлар бу оилага катта ҳурмат ва ҳавас билан боқишади.

— Менга ҳам шунақа ақлли ва доно келинлар насиб қилсин, — деб ният қиладилар.

— Шундай хонадонга келин бўлиб келганимдан фахрланаман. Айниқса Марҳамат ойимизнинг меҳрибонликларини айтмайсизми. Овқат пиширишни ва оила тутишни, меҳмон кутишни, хуллас вафодор ёр бўлишни у кишидан ўргандим. Шунинг учун Марҳамат ойимиздан миннатдорман, — дейди энг кичик келин Сурайё.

— Марҳамат ҳақиқий тарбиячи. Нафақага чиққунча минглаб болаларга тарбия берди. Айниқса фарзандларимизнинг ҳаммаси меҳнаткаш, меҳрибон, мурувватли, садоқатли бўлиб етишишига кўп меҳнат қилди. 42 йилдан бери бирга яшаб, ҳеч қачон сан-манга борганимизни эслолмайман, — дейди Асқар ака ҳам.

— Жуда ҳам ошириб юбордингиз, дадаси. Оиламиз тотувлиги, баркамоллиги сиз туфайли, —деб мамнуният билан оҳиста жилмайиб қўяди Марҳамат опа.

Ҳақ гап. Асқар ака жуда катта ҳаёт йўлини босиб ўтаётган кишиларимиздан биридир. Ўқитувчи, катта ўқитувчи, мактаб директори, республика маориф вазирлиги текширувчиси, илмий бўлим мудири бўлиб ишлаб келмоқдалар. Республика ўқитувчиларининг I, II, III қурултойига қатнашган. Ўша даврдаги таълим-тарбия соҳасидаги, дарсликлардаги камчилик, хато ва муаммоларни дадил кўрсатиб берган ўқитувчилардан ҳисобланади. «Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси» нишонига, «Шавкатли меҳнати учун» ва бошқа медалларга, кўплаб раҳматномалар, фахрий ёрлиқларга сазовор бўлган.

Асқар ака ижодкор муаллим. У кишининг кўплаб шеър ва ғазаллари республика газета ва журналларида чоп этилган. Айримлари ҳатто дарсликларга ҳам киритилган. Шоир ва ўқитувчи, ширинсўз Асқар ака одамларни эзгуликка, меҳр-мурувватга, адолат ва садоқатга, мардлик ва тантиликка, севги-вафога, эътиқод ва иймонга, Ватан ва миллатни севишга, илм-ҳунар ўрганишга чорлаб келаётир.

Маҳалладаги биронта тадбир Асқар акасиз ўтмайди. Айниқса тўймаросимларни айтайсизми! Қаерда бўлмасин урф-одат, тарихий ва инсоний қадриятларимизни тарғиб қиладилар, баркамол ва иймони бутун инсон бўлишга даъват этадилар. Шунинг учун халқимиз «Асқар домла» деб эъзозлаб келмоқда. Асқар ака ўқитган шогирдлари озод Ватанининг гуллаб-яшнаши учун ҳалол ва чин юракдан меҳнат қилмоқдалар.

— Менинг санъаткор бўлишимга энг аввало ҳурматли ўқитувчим Асқар ака Иброҳимов сабабчилар, — дейди Ўзбекистон халқ артисти Толиб Каримов. — Шунинг учун у кишини биринчи устозим деб биламан. Устозим олдида икки қўлимни кўксимга қўйиб таъзим қиламан.

— Толибжон дилимдаги гапларни айтди, — деб уни қувватлайди шоира Нилуфар.

— Асқар ака ва унинг оиласи ҳақида ҳар қанча гапирсак арзийди, — дейди Самарқанд Дарбоза маҳалла оқсоқоли ҳожиакбар Абдухалил Нăбиев. — У киши бор даврада доимо санъат ва адабиёт ҳақида қизғин тортишувлар бўлади. Ўқиган шеър ва ғазалларини тинглаб, бир олам завқ оласиз. Юз ва кўзларидан доим нур ёғилиб туради.

— Асқар ака, — деб мурожаат қилдик домлага, — айтингчи, севган ишингиз нима?

— Ижод қилиш...

— 70 баҳор арафасида турибсиз. Нафақа олар экансиз. Энди бемалол дам олсангиз бўладику, —деган сўзларимизга Асқар ака бироз сукут сақлаб турдилар-да, сўнгра шундай деб жавоб бердилар:

— Шундай савол беришингизни билган эдим. Баракалло. Менга Ватаним мустақиллиги ғайрат ва шижоат бағишламоқда. Қолаверса ҳамкасблар армони тинчлик бермайди. Элбек, Чўлпон, Фитрат, Усмон Носир, Абдулла Қодирий, Мунаввар Қориларнинг орзу-истаклари амалга ошиши учун умрим охиригача меҳнат қилишга ҳаракат қиламан. Токи ўзбек миллатидан Алишер, Бобур, Амир Темур, Ибн Сино ва Улуғбеклар етишиб чиқсин.

Асқар ака айни кунларда ҳам ижод билан бандлар. Умрларини сарҳисоб қилиб, яқинда ёзган «Касбим ҳақида» деган шеърларида:

Касбим улуғ, мўътабар,
Ҳар ҳарфида маъно бор,
Шу касб билан арзийди,
Қанча қилсам ифтихор. —

деб ёзганларида минг бора ҳақ эканликларига яна бир карра амин бўлдик.

Оқшомда оила аъзолари жамулжам бўлиб йиғилишганда ҳар бири бугун амалга оширган иши ҳақида сўзлаб беради. Чунки бу хонадон соҳиблари бекор ўтган кунни яшаган кунларига қўшмайдилар. Асқар ака ва Марҳамат опалар келин ва фарзандларини ана шундай яшашга ўргатганлар. Зеро, ким ўз оиласини беадад севар экан Ватанини ҳам шундай севади!

Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

МАҲАЛЛАДА ЁЗУВЧИГА ЁДГОРЛИК

Акмал Икромов туманидаги Абдулла Қодирий номли маҳалла идорасига маҳалладаги уруш ва меҳнат фахрийлари, Қаҳрамон оналар, ёшу қари карнай-сурнай садолари остида йиғилишди. Шу билан ўзбек романчилигининг асосчиси, миллатимиз фахри бўлган Абдулла Қодирий бюстининг очилиш маросими бошланди. Идора ҳовлисига кирган кишининг кўзи рўпарадаги «100 ёшингиз муборак, Қодирий бобо» деган лавҳага тушади.

Буюк адиб таваллудининг 100 йиллигига бағишланган бу кечада маҳалла оқсоқоли Неъмат Раҳматуллаев сўзга чиқиб, ушбу кунни маҳалла аҳолиси орзиқиб кутганини таъкидлади. Зеро, бу маҳаллага адиб номи берилганига чорак асрдан зиёд вақт ўтди. Сўнгра йиғилганларнинг истакларига кўра Қодирийнинг ўғли Маъсуд Абдуллаев отасига тикланган бюстнинг устидан оппоқ матони тантанали равишда тортди. Кейин Акмал Икромов тумани ҳокими Осимхон Алихўжаев сўз олиб, адиб номини бу қадар абадийлаштиришга мустақиллик туфайли эришганимиз хусусида гапирди.

Шунингдек Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шукрулло Қодирий асарларидаги инсонийлик фазилатлари тараннуми мавзусида, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов ёзувчининг ўз асарларида ўзбек тилини ривожлантиришга қўшган улкан ҳиссаси ҳақида сўзлашди. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим Абдулла Қодирийнинг оқланиши жараёнидаги хотиралардан, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов адиб асарларининг қадр-қиммати ҳақида гапирди. Маъсуд Абдуллаев эса Қодирий бюстининг муаллифи — ҳайкалтарош Равшан Миртожиевга миннатдорчилик изҳор этди.

Йиғилиш сўнгида маҳалла аҳли томонидан Маъсуд Абдуллаев ҳамда ҳайкалтарош Равшан Миртожиевга биттадан тўн кийгазилди.

Йиғилиш давомида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Маҳмуджон Азимов ҳамда туман маданият бўлими қошидаги «Меҳржон» театр-студияси ходимлари ўз санъатларини намойиш этишди.

Мажид РАИМОВ.

** Суратли ахборот*

ДИЁРИМИЗ ЖИЛОЛАРИ

«Меҳржон» болалар истироҳат ва маданият боғида бир ажиб кўргазма очилди. «Ҳур диёрнинг олтин кузи» деб номланган ушбу кўргазмада «Ниҳол» болалар ва ёшлар ижодий маркази қатнашчиларининг рангтасвир ва ҳунармандчилик ишлари намойиш этилмоқда.

Кўргазма Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 3 йиллигига бағишланган. Унда «Ниҳол» болалар маркази қошидаги ўймакорлик тўгараги аъзоларидан Жамшид Ғоипов, ака-укалар Муҳиддин, Жамолиддин, Ҳусниддин Иброҳимовлар, Нодир ва Жаҳонгир Умаровларнинг ёғоч ўймакорлик буюмларидан намуналар қўйилган. Тасвирий санъат борасида эса Камолжон Бобоев, Равшан Иброҳимов, Одил Қамбаров каби ёш мусаввирларнинг иши юқори баҳоланди. Кўргазмада шунингдек кулолчилик намуналари ҳам намойиш этилди. Ёш кулол болалар ўз йўналишига эга эканлиги сезилиб турибди.

— Марказимизнинг ташкил этилганлигига ярим йил бўлди, — дейди биз билан суҳбатда «Ниҳол» болалар ва ёшлар ижодий маркази директори Мўътабар Миржалилова, — лекин ўтган қисқа вақт мобайнида болаларимизнинг тасвирий санъатга, ўзбек миллий-амалий санъатига бўлган ҳавас-қизиқишлари жуда катта эканлиги яққол сезилиб турибди. Марказда бугунги кунда қатор тўгараклар ишлаб турибди. Машғулотлар узлуксиз олиб борилмоқда.

Ёш истеъдодлар кўргазмаси фақат ҳамшаҳарларимизнинг эмас, балки чет эллик меҳмонларнинг ҳам эътиборини ўзига тортаяпти.

Назокат УСМОНОВА.

● **СУРАТДА: болалар кўргазмасида.**

** «02» хабар қилади*

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

● 19 сентябрь куни қибрайлик С. Ҳ. ва унинг шериги 18-йўналиш бўйича қатновчи троллейбус ҳайдовчисини уриб майиб қилишди. Натижада ҳайдовчи М. Қ. мия чайқалишидан касалхонага ётқизилди. Безорилар ушланиб, уларга нисбатан чоралар кўрилди.

● Шу куни Мирзо Улуғбек туман ички ишлар бошқармаси ходимларининг саъй-ҳаракатлари натижасида кўп қаватли уйлардан бирида ўлдирилган, ёши 55—60 атрофидаги аёлнинг жасади топилди. Қотил ҳам аниқланди. У ўлган аёлнинг қўшниси бўлиб чиқди.

● Мирзо Улуғбек туманидаги 466-болалар боғчаси омборхонасидан 150 килограмм пиёз ўғирланганлиги ҳақидаги хабарни олган ички ишлар ходимлари воқеа содир бўлган жойга етиб боришди. Ўғри шу ерда ишловчи қоровул бўлиб чиқди. Болалар ризқини қийиб бойишни хаёл қилган қоровул устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

● Яна душанба куни Сергели туманида ўғирлик содир этилганлигидан огоҳ топган мазкур туман ички ишлар бўлими ходимлари жиноятни очишга киришдилар. Ҳаракатлари самарасиз бўлмади. Хонадонлардан бирига кириб уч дона гилам, кўп миқдорда чойшаб ва термосни ўғирлаган М. Т. қўлга олинди. Ҳозир ушбу иш юзасидан ҳам тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

● 20 сентябрь куни Эски Жўва бозорида фуқаро Мирзалиевга тегишли 15 килограмм гўштни ўғирлаб қочаётган, ҳеч қаерда ишламайдиган, асли Қашқадарё вилоятининг Чироқчи туманилик Ф. Ф. муниципал рота ходимлари томонидан қўлга туширилди. У сотувчини чалғитиб гўштни олиб қочишга уринганди. Гўшт ўғриси устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

● Шу куни соат 12 да Чилонзор туманида ўғирлик содир бўлди. Номаълум шахс нафақахўр аёлнинг уйидан тилла тақинчоқлар, тунги чироқ ва озиқ-овқатларни ўмариб кетганди. Милиция ходимлари ўғрини топишди. Қизиғи шундаки, у уй эгасининг ҳеч қаерда ишламайдиган ва шу хонадонда яшайдиган ўз ўғли бўлиб чиқди. Ҳозир нима сабабдан ноқобил ўғилнинг ўз онасини қон қақшатгани аниқланмоқда.

● 21 сентябрь куни Акмал Икромов тумани ички ишлар бўлимига эрта тонг соат 5 дан 58 дақиқа ўтганида Чилонзор даҳасининг 26-мавзесида ўғирлик содир этилгани ҳақидаги хабар келиб тушди. Ички ишлар ходимлари тез орада ўғирлик изига тушишди. «Москва» қаҳвахонаси олдида турган «Азиз» тижорат фирмасининг ходимига қарашли «ГАЗ-24» русумли автомашина олд ойнасини синдириб машина ичидаги «Пионер» автомагнитофонини ўғирлаган аввал ҳам судланган Ш. Х. ушланди.

● Форобий кўчасидаги уйларнинг бирида кечки соат 23 да эшик қўнғироғи жиринглаб қолди. «Чақирилмаган меҳмон»нинг ташрифи нохолис экан. У уй соҳибасига пичоқ ўқталиб унинг туфлиси, «Альпинист» радиоприёмниги, 1900 сўмини олиб кетади. Бўлиб ўтган воқеани милицияга ўз вақтида хабар қилган уй эгасининг буюм ва пуллари қайтарилди. Талончи ҳеч қаерда ишламайдиган Ч. В. бўлиб чиқди.

● Шу куни Чилонзор туманида истиқомат қилаётган хорижлик бир фуқаронинг уйига икки киши бостириб кириб унинг оёқ-қўлларини боғлаб, оғзига латта тиқишди. Уйдаги япон видеомагнитофони ва бешта видео тасмани олиб жўнаб қолишди. Кўрилган чора-тадбирлар натижасида ўғрилар қўлга олинди. Улар шу даҳада яшовчи К. Л. ва Б. Ю. бўлиб чиқишди. Ҳозир босқинчилар устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

● 22 сентябрь куни «ёмоннинг кучи ялалоққа етибди» деганларидек, уч йигит 7-синф ўқувчисининг эгнидаги камзулини зўрлик билан тортиб олишиб кўздан ғойиб бўлишади. Яккасарой тумани ички ишлар бўлими жиноят-қидирув бўлинмаси ходимлари Одилов, Рашидов, Исмоилов, йўл-патруль хизмати 9-ротаси милиционерлари Соибов, Раҳимовларнинг тезкор тадбирлари натижасида талончилар ушланди. Улар «Интегратор» заводининг ишчиси У. Э., «Баланд уйлар қуриш» трести ишчиси П. Д. ва ҳеч қаерда ишламайдиган В. Т. бўлиб чиқишди.

● Бектемир туманида ўтказилган тадбирлар натижасида гиёвандлик моддаларини ноқонуний равишда олиб юрган шахслар ушланди. Жумладан, Сирдарё вилоятидан келган М. В. нинг ёнидан 22,7 грамм, ургутлик П. Ж. нинг ёнидан эса 152 грамм миқдорида қорадори топилди.

● 23 сентябрь куни Миробод туманидаги Қўйлиқ—4 мавзесида истиқомат қилувчи нафақахўрнинг уйига ўғри тушганлиги ҳақида хабар келганидан кейин шу туман ички ишлар бўлими ходимлари ўғрининг кетига тушишди. Уйдан телевизор, 7 хил буюмлар ўғирлаб кетилганди. Ўз вақтида амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида ўғри— 10-автокорхона ишчиси С. О. ушланди.

● Шу куни Собир Раҳимов туманидаги кўчалардан бирида ВАЗ-2106 русумли, давлат белгиси Ф 51-81 ТН рақамли автомашинани гум қилишади. Уни муқаддам судланган А. А. «сайр қилиб келиш» учун ҳайдаб кўрган эди. Энди гаштини қамоқда тотадиган бўлди.

● 23 сентябрь куни Яккасарой тумани ички ишлар бўлими ходимлари томонидан Тошкент тўқимачилик комбинатидан 20 метрга яқин газламани ўғирлаб чиққан Тошкент вилоятилик, шу корхонада сантехник бўлиб ишловчи Я. В. ушланди.

● Ҳамза тумани ички ишлар бўлимига тезкор тадбирлар натижасида ўғирлик билан шуғулланаётган пайтида қўлга тушган С. Б. келтирилди. У ўзига «касб» қилиб олган электр ҳисоблагичларни ечиб олаётганида ушланганди.

● Чилонзор—26 мавзесидаги «Мотор» ширкати автомобиллар тўхташ жойидан «Москвич-412» русумли, давлат белгиси У 54-86 ТН бўлган автомашинадан автомагнитофон ва 5 та аудио кассета ва видео кассетани ўғирлаган Ч. Е. ушланди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот хизмати.

ЧОРРАҲА

1993 йили Юнусобод туманида болалар иштирокида жами 91 та йўл-транспорт ҳодисалари юз берган. Натижада 6 та бола ҳаётдан кўз юмган, 91 таси эса турли хил тан жароҳатлари олиб касалхоналарга ётқизилган. Мухбиримизнинг Юнусобод тумани йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ҳайъатининг раиси Рустам Шоабдураҳмонов билан мулоқоти ҳам болалар ўртасида йўл-транспорт ҳодисаларининг рўй бериш сабаблари, туманда уларнинг олдини олиш борасида қилинаётган ишлар хусусида бўлди.

** Ҳаракат хавфсизлиги учун*

ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛМОҚДА

— Болалар ўртасида йўл-транспорт ҳодисаларининг рўй бериши, натижада, уларнинг бир умрга ногирон бўлиб қолишлари ҳақиқатан ҳам жуда аянчли ҳолдир. Очиқ тан олиш керак, бундай ҳолатнинг вужудга келишига асосий сабаблардан бири шундаки, кўпгина мактаблар, мактабгача бўлган муассасаларда болаларга йўл ҳаракати қоидалари, кўчани кесиб ўтиш ва умуман кўчада ўзини қандай тутиш кераклигини ўқитиш-ўргатиш ишлари қониқарли даражада йўлга қўйилмаган.

Юқоридагиларни ҳисобга олган ҳолда Юнусобод тумани ДАН бўлими ходимлари мактаблар ва мактабгача бўлган тарбия муассасаларига бириктирилганлар, мактаблардаги ҳолатлар, мактаб атрофидаги кўча ва йўллар ўрганиб чиқилди, шунингдек, ҳаракатни бошқариш воситаларининг бор ёки йўқлиги, техник ҳолати ҳисобга олинди Ҳар бир мактабга алоҳида иш дафтари очилиб, унда болаларни йўл ҳаракати қоидаларига ўргатиш, ўқитувчиларнинг билим даражаси кўрсатиб борилмоқда.

Бундан ташқари, тумандаги автохўжаликлар мактабларга бириктирилган бўлиб уларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Масалан, 2515-автобаза, 8-автобус саройининг автодружиначилари 239 ва 63-мактаб ўқувчиларига яқиндан ёрдам бериб ушбу мактабларда ҳаракат хавфсизлиги бурчаклари ташкил этилишида қатнашдилар, ўқувчилар билан доимо мулоқотда бўлишмоқда. Чунончи, 1993 ва 1994-йилнинг биринчи чорагида мактабларда 90 га яқин маърузалар қилинди, ушбу суҳбатлар давомида 2100 га яқин киши йўл ҳаракати қоидалари билан яна бир бор таништирилди.

Асосий диққат-эътибор болаларни йўл ҳаракати қоидаларига ўқув-машғулотлари давомида ялписига ўргатишга қаратилмоқда. Жумладан, жорий йилнинг апрель-май ойларида ёш ҳаракат нозирларининг «Йўлчироқ-94» кўрик-танлови ўтказилди. Унда туманимиз мактаблари фаол қатнашишди.

Кўриладиган чора-тадбирлар режасига асосан болаларга йўл ҳаракати қоидаларини ўқитиш, унинг сифатини ошириш масаласи туман йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ҳайъатининг навбатдаги мажлисида кўриб чиқилди.

Болалар билан содир бўлаётган йўл-транспорт ҳодисалари юзасидан мунтазам хизмат текшируви ўтказилмоқда. Бундай ҳодисалар мактаб ўқувчилари орасида, ота-оналар мажлисида муҳокама қилинади.

— Кейинги пайтларда бундай нохуш ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида туманда яна қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Болалар ва пиёдалар иштирокида содир бўлаётган йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида оммавий ахборот воситалари ёрдамида суҳбатлар уюштирилди. ДАН бўлими ходимлари томонидан йирик корхона ва ташкилотларнинг газеталарида пиёдалар орасида йўл ҳаракати қоидаларига қатъиян риоя этишни тарғибот қилиш юзасидан мақолалар чоп эттирилиши кўзда тутилган.

Суҳбатдош
Дилшод ИСРОИЛОВ.

Яккасарой тумани ДАН бўлинмасида бир неча йиллардан буён намунали хизмат қилиб келаётган милиция старшинаси И. Ёқубов қоидабузар ҳайдовчи билан суҳбатлашмоқда.

Даврон Аҳмедов сурати.

Жорий йилнинг ўтган саккиз ойи давомида пойтахт йўлларида юз бераётган йўл транспрт ҳодисалари сони қисқариб бораётганлиги кўзга ташланмоқда. Ўтган йилнинг саккиз ойида 1578 та кўнгилсиз ҳодиса содир бўлиб, уларда 145 киши ҳалок бўлган ва 1761 киши яраланганди. Бу йил эса худди шу вақт ичида шаҳарда 1469 та фалокат рўйхатга олиниб, уларда 131 киши ҳаётдан кўз юмди ва 1579 киши турли даражада тан жароҳати олди.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

● Тошкент Ҳалқа йўли билан Каримов кўчалари кесишган чорраҳада «КамАЗ-5320» русумли 51-15 КЭМ рақамли машина тунги соат тўртларда ағдарилиб кетди. Маълум бўлишича, Арманистон Республикаси фуқароси А. Енгибарян рулни бошқариб бораётиб чарчоқ таъсирида ухлаб қолган. Ҳодиса натижасида ҳайдовчи ва унинг ҳамроҳи шикастланди.

● Тунги соат иккиларда шаҳарда транспорт қатнови деярли тўхтайди. Лекин шунга қарамасдан «ХАН» фирмаси директори О. Наурзанов бошқариб бораётган «Москвич-412» русумли Н 1063 ТН рақамли автомашина йўл ёқасидаги симёғочга урилди. Мирзо Улуғбек туманидаги Маяковский кўчасининг 11-уйи қаршисида рўй берган ушбу ҳодисада ҳайдовчининг ўзи жабр кўрди.

● Шайхонтоҳур туманининг Фурқат кўчасида нафақадор Ҳошим Ҳалилов бошқараётган «ГАЗ-24» русумли автомашина йўл ўртасидаги тўсиққа урилди. Фалокат уч нафар йўловчининг жароҳатланиши билан тугади.

● 2-троллейбус депоси ҳайдовчиси И. Аҳмедов троллейбусни бошқариб бораётиб чорраҳада тормоз тепкисини кескин босди. Буни кутмаган 82 ёшли нафақадор А. Никитина салон ичида қулаб тушиб, тан жароҳати олди ва шифохонага ётқизилди. Ҳайдовчи эса воқеа ҳақида ҳеч қаерга хабар бермасдан жўнаб кетди. Қидирув ишлари натижасида у аниқланди.

Ғафур ЖЎРАЕВ.

** Касбга садоқат*

СЕЗГИР НОЗИР

Ҳамкасблари милиция катта лейтенанти К. Санақуловни гиёвандлик моддаларини ташувчиларни ушлаш устаси сифатида билишади. Бу шунчаки қуруқ гап эмас. Унинг сезгирлиги-ю топқирлигига кўп марта гувоҳ бўлишган. Атиги бир ой ичида икки нафар оғуфурушни ушлагани унинг юксак малакасидан далолат бериб турибди.

1994 йил 17 май. Кечки оқшом. Шаҳарга кириб келаётган машиналар сони хийла сийраклашиб қолган. Давлат автомобиль назоратининг «Эркин» масканида навбатчиликни ўтаётган шаҳар ДАНБ алоҳида ротаси нозири, милиция кичик сержанти С. Абдусамадов улардан бирини тўхтатди. ДАН масканидан хийла нарида машинани четга олган ҳайдовчи ортига, милиция ходими томонга югуриб келди. Шоша-пиша бор ҳужжатларини кичик сержант қўлига тутқазди.

Взвод сардори К. Санақулов эътиборини бир нарсага қаратди. Ҳайдовчи машинани нега узоқроқда тўхтатди? Нима учун ДАН ходими билан машина олдида учрашишни истамади?

М. Қурбонов бошқарувидаги «ВАЗ-21063» русумли В 0990 ДД рақамли машинани синчиклаб кўздан кечириш чоғида 676 грамм гиёванд модда топилиб, унинг шубҳаси тасдиқланди.

1993 йил 17 июнь куни милиция катта лейтенанти К. Санақулов Халқлар дўстлиги кўчаси бўйлаб бораётиб чор атрофга ҳадиксираб боқаётган кишига кўзи тушди. Фуқаро В. Чинибеков беҳудага чўчимаган экан. Текширишда қўлидаги жомадонидан 2,3 килограмм миқдорда гиёванд модда чиқди.

Ҳозир ҳар иккала ҳолат юзасидан Ўзбекистон Республикаси жиноят мажмуасининг 216—2 моддаси бўйича жиноий иш қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Ғайрат ЖЎРАЕВ.

** «Тоза ҳаво» тадбири*

ИККИНЧИ БОСҚИЧ БОШЛАНДИ

Бу йил 12 сентябрдан Тошкент шаҳри кўчаларида давлат автомобиль назорати бошқармаси, табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, нефть ва газ маҳсулотлари назорати ҳамкорлигида «Тоза ҳаво» тадбирининг иккинчи босқичи бошланди. Тадбирга кўра бир ой давомида йирик автокорхоналар, техника хизмати кўрсатиш тармоқлари, ёнилғи қуйиш шохобчалари синчиклаб текширилади. Бунда 1994 йил 12 майидан 12 июнигача давом этган биринчи босқич давомида аниқланган камчиликлар қандай бартараф этилганлигига алоҳида аҳамият берилади.

Биринчи босқич якунлари шаҳримизда ҳаво мусаффолигини асраш борасида жуда совуққонлик қилинаётганлигини кўрсатганди. Келинг, яхшиси далиллар ва рақамларга мурожаат қилайлик. Кўздан кечирилган 6035 та давлат автомашинасидан 34 фоизи ҳавони зарарли газ ва дуд билан булғаётганлиги маълум бўлди. 9334 та шахсий автомобиль ҳам саломатликка путур етказадиган газ чиқараётган экан. 22 ёнилғи қуйиш шохобчаси фаолияти билан танишилганда, уларнинг 6 тасида автомобилларга қуйилаётган ёнилғи сифати давлат меъёрларига тўғри келмаслиги аниқланди.

Атроф-муҳитни асраш ишига панжа орасидан қараётган мансабдор кимсалар ва шахслар билан қонун тилида гаплашишга тўғри келди. Жумладан, йирик автохўжаликларнинг раҳбарларига 3 миллион 842 минг сўм-купон жарима солинди, 983 нафар ҳайдовчига маъмурий чора қўлланди, аниқланган камчиликларни тугатиш кераклиги ҳақида 238 та кўрсатма берилди.

Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, атроф-муҳит булғанишига энг катта «улуш»ни автотранспорт қўшади. Шунга қарамасдан бир қатор автохўжаликларда автомобилларнинг ёнилғи ускуналарига техник қаров ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Оқибатда йўлга чиқаётган машиналарнинг нафидан кўра зиёни кўпроқ бўлмоқда. Аҳвол айниқса «Махсустранспорт»га қарашли автокорхоналарда жуда ташвишли. Унга қарашли 3-автокорхонада (бошлиғи Мавлонов) 35 фоиз автомобиллар, 9-автокорхонада (бошлиғи Орипов) 18 фоиз автомобиллар, 2-автокорхонада (бошлиғи Бекмуродов) 14 фоиз автомобиллар йўлга носоз ҳолда қўйилиб, ҳавога меъёрдан анча ортиқ зарарли газ ва дуд чиқармоқда.

Иккинчи босқич давомида бундай нуқсонлар тугатилиши бўйича жон куйдирмайдиган шахсларга нисбатан ҳаво ҳавзаси муҳофазаси қонунчилиги асосида кескин чоралар кўрилади. Шунингдек, тадбир давомида шаҳар йўлларида кўплаб кўчма диагностика постлари фаолият кўрсатади, ДАНнинг муҳим постларида ҳам ҳаво кушандаларини аниқлаш бўйича ишлар олиб борилади.

Ғайрат БОЛТАБОЕВ,
милиция майори.

** Сўраган эдингиз...*

ЖАРИМА ЧОРАЛАРИ ЎЗГАРДИ

Йўлларда ҳаракатланиш қоидалари бузилганлиги учун солинадиган жарима чоралари миқдорида ўзгариш юз берибди. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Қ. НУРМАТОВ,
автоҳаваскор.

Муштарийларни қизиқтирган ушбу саволга жавоб беришни Тошкент шаҳар ИИББ ДАН бошқармаси маъмурий амалиёт бўлими бошлиғи, милиция капитани Ш. Абдиевдан илтимос қилдик.

— Миллий валютага ўтишимиз муносабати билан қоидабузарлик ҳолларига ДАН ва суд идоралари томонидан солинадиган жарималар сўмларда ундирилмоқда. Шу билан бирга унинг миқдорларида ҳам бир қатор ўзгаришлар юз берди.

Маъмурий кодекснинг 131-моддасига кўра ҳайдовчилар биринчи маротаба белгиланган ҳаракат тезлигини оширсалар, йўлчироқнинг ёки йўл ҳаракатини тартибга солувчининг тақиқловчи ишораларига бўйсунмасалар, пиёдалар йўлкасидан ҳаракат қилиш, устунлик берувчи, тақиқловчи ва кўрсатма берувчи йўл белгиларига, йўлнинг ҳаракат қисми чизиқларига, одам ташиш, транспорт воситасини қувиб ўтиш, жамоат транспорти тўхтайдиган бекатлар ёки пиёдалар ўтиш жойларидан ўтиш қоидаларини, суткaнинг қоронғу даврида ёки кўриш чекланган шароитда ёритиш асбобларидан фойдаланиш қоидаларини бузсалар огоҳлантириладилар ёки уларга 10 сўмдан 50 сўмгача жарима солинади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган қоидабузарликлар бир йил мобайнида такрор содир этилса, 33 сўм 30 тийиндан 100 сўмгача жарима солинади ва йўл ҳаракати қоидалари бўйича билими синаб кўрилади.

Яна шу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарликларнинг учтаси бир йил мобайнида такрор содир этилса, тўқнашув ҳолати содир бўлишига олиб келгач, бошқа ҳайдовчиларни ўз хавфсизликлари ёки бошқа фуқароларнинг хавфсизликини таъминлаш мақсадида ўзга чораларни кўришга мажбур қилувчи қоидабузарликларни содир этсалар, 50 сўмдан 200 сўмгача жарима солинади ёки 6 ойдан 1 йилгача транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилади.

132-модда асосида темир йўлларини кесиб ўтиш қоидаларини бузган ҳайдовчиларга нисбатан жазо чоралари қўлланади. Бу қоидабузарлик учун 50 сўмдан 100 сўмгача жарима солинади. Ёки 6 ойдан 1 йилгача транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилади.

Ушбу қоидабузарлик бир йил мобайнида такрор содир этилса 100 сўмдан 300 сўмгача жарима солинади ёки ҳайдовчи бир йилдан икки йилгача транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилинади.

133-моддада транспорт воситасини спиртли ичимликдан, гиёванд модда таъсиридан ёки ўзгача тарзда маст бўлган ҳолда бошқариш учун чоралар белгиланган.

Бундай қоидабузарлик учун 400 сўмдан 1 минг сўмгача жарима солинади ёки бир йилдан уч йилгача транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилади, транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган шахсларга, шунингдек маст бўлган шахсларга рулни берган кишиларга 400 сўмдан 1 минг сўмгача жарима солинади.

Айрим ҳолларда баъзи ҳайдовчилар ўзларининг маст ёки маст эмаслигини текширишдан ўтказишдан бош тортадиган вазиятлар ҳам бўлиб туради. 138-моддага кўра бундай ҳолларда ҳайдовчиларга 300 сўмдан 700 сўмгача жарима солинади ёки 1 йилдан 3 йилгача ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилади.

144-моддага кўра транспорт воситасини сақлаш тартибини бузган шахслар маъмурий жавобгарликка тортиладилар. Корхона, муассаса ва ташкилотларга қарашли транспорт воситаларини белгиланмаган жойларда ишдан ташқари вақтда сақлаш учун ҳайдовчига 10 сўмдан 50 сўмгача, мансабдор шахсга 33 сўм 30 тийиндан 100 сўмгача жарима солинади, қоидабузарлик бир йил ичида такрорланса ҳайдовчига 33 сўм 30 тийиндан 100 сўмгача, мансабдор шахсга 50 сўмдан 200 сўмгача жарима солинади.

187-моддада милиция ходимининг қонуний талабига итоат этмаган шахсларга нисбатан жазо чоралари кўрсатиб ўтилган. Жумладан, биринчи бор бундай қоидабузарлик учун 50 сўмдан 200 сўмгача жарима солинади, бир йил мобайнида такрор содир этилса, 200 сўмдан 500 сўмгача жарима солинади ёки 15 кунлик маъмурий ҳибсга олинади.

Ғиёс БАҲРОМОВ
ёзиб олди.

Йўлларда ҳаракатланиш чоғида қоиданинг ҳар бир банди талабини бажариш катта аҳамият касб этади. Уни назарписанд қилмаслик оқибати эса ушбу суратдаги каби хунук тугаши ҳеч гап эмас.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ПОЙТАХТИМИЗ
ХОТИН-ҚИЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ СИЗНИ ОБРЎЛИ ВА ЮҚОРИ МАОШЛИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

БИРЛАШМА Марказий Осиё минтақасида энг йирик ва барқарор саноат марказларидан бири ҳисобланади. Бу ерда Сиз учун барча қулайликлар мавжуд.

Бирлашма ишлаб чиқаришларида меҳнат қилаётганларнинг ойлик маошлари 650—750 сўмни ташкил этади, асосий касбда ишлаётганларнинг ўртача маоши 1000—1300 сўмни ташкил этади.

Башарти мутахассислигингиз бўлмаса ҳеч ташвиш тортманг. БИРЛАШМА ҚОШИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 6 ОЙ МОБАЙНИДА СИЗНИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИС ДАРАЖАСИДА ЎЗИНГИЗ ТАНЛАГАН ИХТИСОСЛИК БЎЙИЧА ЎРГАТАДИ.

Бизнинг филиалларимиз ПАРКЕНТ, АКМАЛ ИКРОМОВ (Фарҳод кўчаси, 31 а-уй), СОБИР РАҲИМОВ («Қорақамиш» 1 ва 4 мавзелари даҳасининг Наби Ҳасанов кўчаси, 19) **туманларида жойлашган.**

Бирлашманинг барча ишлаб чиқаришларида замонавий ошхоналар, маданий-маиший комплекслар, сартарошхоналар, косметика салонлари бор.

Корхона ҳудудида озиқ-овқат ва сабзавот савдо дўконлари мавжуд.

Сизни даволаш санаторийси, «Тўқимачи» уйингоҳи, маданият саройи, дам олишингиз учун Тошкент денгизидаги дам олиш зонаси кутмоқда.

Агар Сиз бизнинг корхонамизда ишлашни истасангиз — ТИГИБ «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» кадрлар бўлимига мурожаат қилинг.

БИЗ СИЗНИ КУТАМИЗ!

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Қушбеги кўчаси, 6-уй.

Қуйидаги транспортлар билан боришингиз мумкин: автобуслар: 33, 34, 45, 97, 182, 69; троллейбуслар: 2, 6, 13, 16; трамвайлар: 7, 9, 11, 24, 28. «Тўқимачилик комбинати» бекати.

Телефонлар 53-97-09, 53-97-05.

ОЧИҚ МАДАНИЯТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ КОРЧАЛОН ХАВФСИЗЛИГИ КУЛЛИЁТИ

«Тадбиркор ҳуқуқини муҳофаза ва ҳимоя қилувчи мутахассис» ихтисоси бўйича

ЎҚУВ КУРСИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДАСТУРДА: 100 соат — жанговар жисмоний тайёргарлик;
100 соат— юриспруденция.

ҲАҚИҚИЙ ЭРКАКЛАР УЧУН ЗАМОНАВИЙ ВА ШАРАФЛИ БЎЛГАН БУ КАСБНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛГАНЛАРНИНГ БАРЧАСИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

Синовларни муваффақиятли топшириб диплом билан битирганларнинг ишга жойлашишларига кўмаклашамиз.

ФИРМАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ЎЗ НОМЗОДЛАРИНИ ЮБОРИШЛАРИ МУМКИН.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 48-уй, 21-хона. Телефон—33-21-57.

ТОШКЕНТ ТЕХНИК ЛИЦЕЙИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича
— ўзбек, турк, инглиз тилларини яхши биладиган таржимон.
— ўзбек, турк тилларини яхши биладиган стенографчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Иш ҳақи—шартнома асосида.

Мурожаат учун телефонлар: 91-33-94, 93-00-09.

Лицей манзили: Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани, Оқдарё кўчаси, 122-уй.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Юнусобод даҳаси бўйича (11 мавзедаги 48, 49, 56, 57, 58, 59-уйлар ва 12-мавзедаги 1, 2, 3, 4, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26-уйлар) алоқа кабель линияларида режали равишда таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

24/21—АТС БИЛАН ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ

12 ОКТЯБРГАЧА БЎЛМАЙДИ.

Вақтинчалик ноқулайлик учун узр сўраймиз.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68-АТС АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Телефонга ҳақ тўлашни тартибга солиш учун ПУЛНИ Мирзо Улуғбек тумани телефон тармоғи (Тюльпановский тор кўчаси, 4-уй, 1 қават) **биносидаги КАССАГА ТЎЛАШНИ СИЗДАН СЎРАЙМИЗ.**

Бу тадбир пул ўз вақтида тушмаганлиги учун телефонни узиб қўйиш ҳолларига чек қўяди.

ПУЛНИ ЧОРШАНБА ВА ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ ҲАР КУНИ СОАТ 8.00 ДАН 15.00 ГАЧА ТЎЛАШ МУМКИН.

Маълумот учун телефон—67-45-82.

«Тошқурилиш» давлат акционерлик корпорациясининг

159-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

қуйидаги ишчи мутахассислар

КЕРАК

— электр. пайвандчилар, монтажчилар, сувоқчилар, пардозчилар, ғишт терувчилар, керамика ва мармар меъморчиси, тунукачи ва бошқалар.

МЕҲНАТ ҲАҚИ ИШБАЙ.

Ўртача маош 700 сўм ва ундан юқори.

Ишчи ва хизматчилар корпорация қошидаги тиббиёт ва соғлиқни сақлаш муассасаларидан бепул фойдаланадилар.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—1166. ● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди 12.40. 1 2 3 4 5 6.